National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. ON4
L

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 68 (3360) XXXVI aastakäik | Teisipäeval, 15. septembril 1987 — Tuesday, September 15, 1987 | Üksiknumbri hind 75 centi

David Peterson ja ta abikaasa Shelly pärast suurt valimisvõitu

Liberaalid võidukad

Liberaalid said 94, NDP 19, konservatiivid 16 parlamendikohta

Möödunud neljapäevased Ontario provintsi parlamendivalimised võitis Liberaalide partei suure häälteenamusega. Selle kokkuvõtte kirjutamise ajal oli üks koht veel vaidlusaluseks, kus uut järel-lugemist pidi korraldatama.

Kunagi enne ei ole ükski partei Ontarios sellist suurt häälte-enamust saavutanud — ilmselt meeldib praegune peaminister David Peterson valijaile isiklikult ja ka oma poliitikaga. Kuna kõik kolm parteid (võime välja jätta nn. ,,servaparteid'' nagu libertaarlased ja perekonna-erakond) lubasid rahvale paremat elu ja rohkem riigi-hoolekannet, pooldas konservatiivne peakandidaat Grossman vabakaubanduse-kokkulepet USA-ga, kuna Peterson oli kahevahel ja Rae eitaval seisukohal. Ilmselt meeldib ontariolastel olla kahevahel — et kena on kui tuleb, aga jänkide kätte ei taha jämedat otsa ka anda. Muidugi seda, et jänkide käes juba ammu jäme ots on, ei taha keegi tunnistada.

Konservatiivide liider Grossman kaotas oma isikliku parlamendikoha St. Andrew-St. Patrick valimispiirkonnas ning sotsialist Rae suutis vaevu oma kohta York-South'is päästa. 19 parlamendikohaga on NDP nüüd ametlik opositsiooni-partei (kuna konservatiivid said veelgi vähem — 16) ning Rae lubab mehiselt oma progammi eest edasi võidelda. Kuid Grossman pidas juba neljapäeva õhtul kõne, kus ta lubas oma liidri-ameti maha panna.

Seega on liberaalidel Ontario parlamendis suur häälteenamus ja nad võivad nüüd oma tahtmise järgi valitseda. Kuigi NDP ja konservatiivid on opositsioonis, on nende kohtade kogusumma ainult 35 (võibolla 36, kui viimane koht veel NDP'le läheb) ning seega on liberaalidel rohkem kui kahekordne enamus. Ehkki konservatiividele kaotust ennustati, oodati et NDP saab parlamendikohti juurde, mis aga ei toimunud. Toronto suurajaleht ,,The Sun'' ennustas (toimetaja John Downing) et liberaalid saavad 83, konservatiivid 24 ja NDP 23 häält — teised ettekuulutajad olid umbes sama proportsiooni ootel. Kõige lähemale sai Trudy Egan, kes on ,,Sun'i'' korporatsiooniala direktor — Trudy ennustas vahekorda 90 lib., 17 kons. ja 23 NDP. Kaunis täpne, mis? Ainult NDP-d ülehinnati.

Vana-Andrese koguduse kultuurring

,,EESTI NOORTE KRISTLIK JA RAHVUSLIK KASVATUS''

Laudkonnas: Kadri Laar, Helgi Nippak, Maret Kapp, Hilja Kuutma, Valdek Lenk

pühapäeval, 27. sept. kell 5.15 p.l. (peale kella 4 jumalateenistust) kiriku ülemises saalis

KÕIK TERETULNUD! KOHVILAUD

Paavst külaskäigul USA-s

MIAMI (UPI) — Paavst Johannes Paulus II saabus möödunud neljapäeval külaskäigule Ühendriikidesse, kus president Reagan abikaasaga ja 1500-päine rahvahulk teda Miami Rahvusvahelisel Lennuväljal tervitasid. Pärast ametlikku tseremooniat algas paavsti 10-päevane USA-reis. Ta tahab Miamist minna Columbiasse Lõuna-Karoliinas, San Antoniosse Texases, Phoenix'i Arizonas ja kolme Kalifornia-osariigi linna. Igal pool ilmub ta rahvale ja peab nõu kohalike katoliku kiriku ameti-isikutega. Peamisteks arutlusprobleemideks olevat kiriku-dogma ignoreerimine sünni-kontrolli alal, abordi-tegemise legaliseerimine, lahutuste kergendamine, preestrite hulka naissoost kandidaatide võtmine ja homoseksuaalsus.

LAV lennukid pommitasid Angolat

LUANDA (Reuter) — Angola marksistliku valitsuse uudistebüroo ANGPOP teatab, et 8 LAV võitluslennukit ründasid teisipäeval Xangongo väikelinna Cunene provintsis, kusjuures palju tsiviliste surma sai. ANGPOP'i andmeil olevat see rünnak kättemaksuks USA suursaadiku Chester Crocker'i külaskäigule Luandasse, et arutada võimalusi läbirääkimiste uuendamiseks Namibia asjus, mis praegu Kagu-Aafrika nime all LAV võimude poolt on okuperitud. See endine keiserliku Saksamaa asumaa on juba I maailmasõja lõpust saadik lõuna-aafriklaste administratsiooni all ning ÜRO tahab neid sealt lahkuma sundida. N. Liit toetab endist Portugali asumaad Angola't, kes omakorda Namibia marksistlikke partisane toetavad. Ka Kanada olevat hiljuti lubanud Angolale sõjalist abi anda — kuid ainult saabaste ja veokite näol, mis inimesi ei pidavat tapma.

N. Liidu välisminister USA-sse

MIAMI (UPI) — Siin teatas Valge Maja esindaja Marlin Fitzwater, et president Reagan kavatseb lähemal ajal kohtuda N. Liidu välisministri Edvard Shevardnadzega. Shevardnadzet oodatakse Washingtoni pühapäeval ning ta algab oma ametlikku visiiti teisipäeval. Reagan tahtvat temaga pooleks tunniks kohtuda, enne kui ta USA välisministri George Shultziga läbirääkimistesse asub.

,,Georg Ots'' muudetakse mängupõrguks Soome lahel

HELSINGI — Nõukogude Liidu eesti laulja ,,Georg Otsa'' nimega ristitud liinilaev alustab septembris tegevust rahvusvahelise mängupõrguna, nimega ,,Casino Gulf of Finland'' ehk Soome lahe kasiino. Ruletis nõutakse rahvusvahelisi eeskirju ja selles võib võita ühe numbriga kuni 34.500 Soome marka (ca $11.500).

Kasiinot peab Tallinnas tegutsev ,,Estonia Shipping Company'' Gibraltari koostöökaaslane ,,Amherst International''. Soome — N. Liidu Saima Lines saab kasu mängukasiinost sellega, kui reisijatearv kasvab. Mängude korraldaja saab eeskirjade kohaselt pikapeale 1,9%-lise kasumi. Saima Lines peab nõu ametivõimudega ka viisasaamise hõlbustamiseks, nii et Soomet külastavad ärimehed pääseksid lühikesele, päevasele sõidule Tallinna.

Võistlus Läänemere liinilaevade tegevuses suureneb tuleval kevadel veel Mariehamni ,,Sally'' ja Kotka ,,Rannikkolinjat Oy'' tegevusega. Kotka kompaniile ehitatakse praegu Wärtsila Vaasa laevatehases diiselmasinatega varustatud reisilaeva. Laev alustab ,,Kristina Regina'' nimelisena aprillis sõitusid Kotkast ja Helsingist Leningradi, Tallinna, Visbyssé ja Riiga.

,,Georg Otsa'' mängupõrgu alustab tegevust väljaspool Soome territooriaalvett ja päevase sõidu aegseks mänguajaks jääks umbes 11 tundi. Kasiinosse on ettenähtud kaks ruletti, kaks ,,Black Jack'i'' ja kuus mänguautomaati. Ruletis saab näiteks ühele numbrile asetada 100 Soome marka ja õige numbriga võib võita 3500 Smk (ca $1000). Suurim võiduvõimalus ühel numbril on 34.500 Smk, kui ka teiste poolt paigutatakse raha samale numbrile. Black Jack'is võib korraga paigutada 500 Smk. Mänguautomaatidel on võitja osa 85%, kusjuures võimalikult suurim võit on 8000 Smk.

Kasiino korraldajad arvestavad, et mäng ,,Georg Otsal'' on kuni kümme korda suurem kui Rootsi ja Soome vahel liikuvail laevadel. Mõte mängupõrgust tärkas möödunud aprillis ja kokkuleppeks vajalikud läbirääkimised edenesid kiiresti. Lähem samasugune mängukasiino on Lääne-Saksamaal. ,,Georg Otsal'' on aga esimene rahvusvaheline kasiino N. Liidus. N. Liit on andnud alalise tööloa umbes kümnele kasiinoametnikule, keda hangitakse Soomest ja Rootsist. Nõukogude kodanikke töötab vaid kasiino baaris.

Georg Ots.

E.K.K.T.
Eesti Kunstnike Koondis Torontos

XXXII SÜGIS-AASTANÄITUS

Northern District Library-Stairwell Gallery,
40 Orchard View Blvd., Toronto
(Yonge St. & 1 tänav põhja pool Eglinton Ave. W.)

Avatud neljap., 1. okt. kell 1 p.l. kuni laup., 31. okt. kell 3 p.l. 1987

Näitus avatud esmasp.-reedeni 10.00 e.l.—8.30 p.l.
laupäeval 9.00 e.l.—5.00 p.l.
pühapäeval 1.30 p.l.—5.00 p.l.

KÕIK TERETULNUD. Sissepääs vaba.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem.

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss.

Telefonid: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni.

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—.

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—.

Aadressi muudatus $1.— Üksiknumbri hind 75 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.50, esiküljel $6.50.

Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Karikatuur 21. augusti „Sirp ja Vasar"-ast. Venelane ütleb: „Võ' kto? Võ' Rust?" (Kes te olete? Kas Rust?). Millele eestlane vastab: „Kust? Ah Võrust. . ." See peab ilmselt selgitama põhjust, miks Rust'i lennuk üle Eesti Moskvasse pääses.

Pilk praegusele Eestile I

Milline on praegu tegelik olukord Eestis ja teistes Balti riikides? Kas N. Liidu kommunistliku partei peasekretäri Gorbatshovi uutmisprotsess oma perestroika'ga ja glasnost'iga on toonud vene okupatsiooni all olevatele Läänemere rannikualadele mingisuguseid positiivseid muudatusi? Ja kas on loota, et Baltikumis hakkavad lähemas tulevikus puhuma värskemad poliitilised tuuled, mis vihjavad võimalustele kaotatud vabaduse tagasi saamiseks?

Nendele küsimustele oleme siin vabas maailmas saanud mitmesuguseid vastuseid — vastavalt nende vastuste andjatele. Balti riikide valitsevat olukorda on püüdnud uurida ja analüüsida mõningad lääne ajakirjanikud, kelledel on õnnestunud Moskvast luba saada Balti riikides ringi sõitmiseks ja seal andmete kogumiseks ning nende vaatlused moodustavad läänes ühe tähtsama osa Eestis, Lätis ja Leedus valitsevate olukordade kirjeldustest ja hinnangutest, kuid nendele täienduseks — õigemini vastukaaluks — on võimalik olnud muljeid, informatsiooni ja andmeid koguda nendelt läänemaailma eestlastelt, kes külastasid möödunud kevade- ja suvekuudel kodumaad.

Lääne ajakirjanikest kirjutas Baltikumis praegu valitsevate poliitiliste, kultuuriliste ja majanduslike olukordade kohta äsja pikema ülevaate kanada suurima ajalehe Toronto „Star'i" Moskva korrespondent Stephen Handelman, kelle ülevaated ilmusid lehe kolmes numbris. Kuna „Star'i" artiklite seeria on üks ulatuslikumaid katseid Balti riikides praegu valitseva olukorra selgitamiseks, siis on põhjust selle juures peatuda, eriti kui autor püüab pealtnäha olla kõigiti erapooletu vaatleja ja hindaja.

Vaatamata Handelman'i pingutustele jääb siiski kahjuks mulje, et ajakirjanik ei taba oma vaatluste edasiandmisel ja hinnangute tegemisel asja tuuma, jäädes sageli pealiskaudseks raporteerijaks, kes opereerib peamiselt nende andmetega ja arvamisega, mida talle annavad ja sisendavad kommunistliku rezhiimi teenistuses olevad ajakirjanikud ja juhtivad funktsionärid. Samuti võib konstateerida, et Handelmani teadmised Balti riikide ajaloost on võrdlemisi pinnapealsed, mis jätab tema kirjeldustesse haigutavad lüngad. Nii näiteks mainib ta lakooniliselt, et Eesti, Läti ja Leedu kujunesid iseseisvateks vabariikideks 1918 ja 1920. aastate vahel, kuid ta ei puuduta poole sõnagagi meie Vabadussõda, mis oli tegelikult selle iseseisvuse kindlustajaks. Molotovi ja Ribbentropi kurikuulsat pakti mainides väidab ta, Moskva liini kaudu asjale lähenedes, et N. Liidu diktaator Josef Stalin oli teadlik, millise suure ohu moodustasid nõrgad Balti riigid N. Liidu julgeolekule ning seepärast ta andis oma nõusoleku Hitlerile mittekallaletungi lepingu sõlmimiseks 1939. aastal.

Handelman võtab puhta kullana läti televisiooni päevauudiste saadete analüüsija Mavrik Wulfsoni väidet, et lätlased suhtusid esialgu Molotov-Ribbentropi kokkuleppesse kibedusega, kuid taipasid peatselt, et see oli neile vajalik. Handelman püüab ka seletada seda vajaduse põhjust, opereerides jällegi oma puudulike ajalooliste teadmistega, kinnitades, et „natsionalistlikud" valitsused Balti riikides sümpatiseerisid 1930-ndatel aastatel avameelselt Saksamaale ning paljud baltlased ühinesid Saksamaad pooldavate sõjaväeliste üksustega. Kust Handelman sellised müstilised „sõjaväelised üksused" võtab, jääb tema saladuseks. Igatahes ta ei tee katset nende selgitamiseks.

„Star'i" esindaja ei usu, et Balti riikide poliitilises olukorras tuleb muudatusi, kuid toetudes oma jutuajamistele Eestis, Lätis ja Leedus tegutsevate funktsionäridega, on ta veendunud, et Gorbatshovi uutmispoliitika on toonud majanduslikul, usulisel ja kultuurilisel alal vabamad tuuled. Nii annab ta edasi Tallinnas ilmuva kultuurpoliitilise ajalehe „Sirp ja Vasara" toimetaja Ilmar Rattuse väite, et Eestis valitseb nüüd täielik kultuuriline vabadus, mis baseerub Gorbatshovi uuele avameelsuse poliitikale. Ning Tallinna restaureerimise alal juhtivalt tegelev arhitekt Hain Toss kinnitab, et grupp eesti kirjanikke ja intellektuaale on saanud kõrgematelt võimudelt lubaduse arhitektidele suurema vabaduse andmiseks uute hoonete konstrueerimisel. Kuid samal ajal toonitavad mõlemad mehed, et eksiilis viibivad baltlased ei suuda jälgida Balti riikides praegu toimuvaid muudatusi ning unistavad minevikust, mis enam kunagi tagasi ei tule.

Handelmani tupiku-roobastele jooksnud analüüsidest on kõige häirivam lõige, mis puudutab Baltikumi majanduslikku olukorda. Kui ajakirjanik mainib, et temale jäänud muljete kohaselt on ebatavaline stabiilsuse ja jõukuse periood Baltikumis toonud kaasa olukorra, kus kuristik poliitiliste vabaduste taotlejate ja N. Liidus praegu toimuvate kultuuriliste ja majanduslike soodustuste toetajate vahel pidevalt suureneb. Jääb mõistatuseks, kus nägi Stephen Handelman seda „ebatavalist stabiilsuse ja jõukuse perioodi", mis suurendab lõhesid jõukuse pooldajate ja vabadusvõitlejate vahel?

Kuid igal rahal on kaks külge; kaks külge on ka Eestis valitseval olukorral. Kui Handelman ja mõned teised lääne ajakirjanikud vaatlevad Baltikumi peamiselt kommunistlike funktsionäride prilli läbi ja sümpatiseerivad optimistlikult Gorbatshovi glasnosti poliitikale, siis Eestis elav eesti rahvas ise annab olukorrale hoopis teise pildi ja selle juures peatume järgmises juhtkirjas.

K.A.

N. Liit süüdistab Läänemaade raadiot

„The New York Times'i" Moskva korrespondent Bill Keller kirjutab Ühendriikide tähtsaima päevalehe möödunud teisipäevases väljaandes, et nõukogude ajakirjandus on alanud erakordselt mõrudat kallaletungikampaaniat teatud Lääne raadiojaamade vastu viimaste rolli tõttu seoses rahvuslikult meelestatud demonstratsioonidega möödunud pühapäeval nõukogude Balti liiduvabariikides.

Juba terve nädal on nõukogude lehtedes ja televisioonis vohanud teateid, millede kohaselt igasugused Moskva ametmehed ja nende kohalikud asemikud süüdistavad, et „Lääne raadiohääled" mis on suunatud Eestisse, Lätisse ja Leedusse, ässitasid üles kõnesolevad meeleavaldused. Nõukogude ametiisikud kurdavad kibedalt, et need saated kujutavad endist otsest sekkumist NSV Liidu siseasjadesse.

Korrespondent Keller kirjutab: Niihästi kõnesolevate Lääne raadioorganisatsioonide esindajad kui ka meeleavalduste otsesed organiseerijad võtavad omaks, et välismailt tulevad raadiosaated mängisid keskset rolli levitamaks rahva hulgas teavet demonstratsioonide kohta.

Keller nendib, et välisraadiosaadete segamist on oluliselt vähendatud Mihhail Gorbatshovi võimuloleku ajal. Kõikide asjaosaliste hinnangu kohaselt oli välisraadio saadetel, eriti „Ameerika Hääle" ja „Raadio Vaba Euroopa" omadel tähtis osa demonstrantide hulkade väljatoomisel Tallinnas, Riias ja Vilniuses.

Sellel teemal ütles endine poliitvang ja üks Riia meeleavalduse organiseerijaid Janis Rozkalns järgmist: „On raske ütelda kindla peale, aga minu arvates ei oleks see olnud võimalik ilma Lääne raadiosaadete osata." Rozkalns'i hinnangu kohaselt võttis Riia demonstratsioonist osa rohkem kui 5.000 inimest. „Ilma Lääne-raadiota oleks meil olnud ainult üks- või kakssada," arvas Rozkalns.

„The new York Times'i" Moskva korrespondent tsiteerib siinkohal ka Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse esimeest Jaak Jüriadot (asukohaga Stokholmis), kes nendib järgmist: „Nendel kes tahavad korraldada demonstratsioone ei ole mingit võimalust oma informatsiooni levitamiseks, nii et raadiosaadete roll on muidugi väga suur."

Keller kommenteerib, et kõnesolevate Tallinna, Riia ja Vilniuse meeleavalduste korraldajad alustasid eelteadete levitamisega kaks nädalat tagasi kontaktide kaudu, nagu näiteks Jaak Jüriado poolt juhitud rühmitus ja Lääne teabeorganisatsioonid.

Nõukogude ametmehed on nüüd asunud liinile, et Lääne raadiosaadetes edastatud informatsioon oli teadlik pingutus õhutada separatismi Balti riikides. Ühendriikide välisministeerium ja ka Briti BBC on seda kategooriliselt eitanud.

Moskva püüe kõiki sarnaseid nähtusi seletada mingi kavakindla konspiratsioonina on aga liiga läbipaistev. Inimesed ei ilmu lihtsalt Balti pealinnade tänavatele ainult Lääne raadiosaadete käsu kohaselt. Seletus on komplitseeritum ja põhilisem: paljud eestlased, lätlased ja leedulased on haaramas kinni Gorbatshovi „avalikustamise" poolt avatud võimalustest, üritades kindlaks teha kui kaugele võib uues olukorras minna, avaldades oma aastakümneid hõõgunud sügavaid vastumeelsuse ja vastuhakkamise tundeid.

A.J.

LAV vahetab vange

JOHANNESBURG (UPI) — 133 angoola sõjavangi, üks prantsuse ja üks hollandi kommunist vahetati välja ühe lõuna-aafrika ohvitseri vastu. Nädalalõpul jõudis Lõuna-Aafrika vabariiki tagasi major Wynand du Toit, kes langes möödunud aastal angoola kommunistlike vägede kätte. Ta olevat saadetud Angoolasse ülesandega ameeriklastele kuuluvaid õlivälju saboteerida.

Angoola vangilangenud sõdurid vabastati Jonas Savimbi partisaniarmee poolt, kes LAV toetusel kommunistlike valitsusvägede vastu sõda peab. Hollandlane Klaas de Jong ja prantslane Pierre-Andre Albertini olid LAV-s vangis põrandaaluse valitsusvastase kihutustöö pärast.

Briti Rahvaste-ühistu (Commonwealth) konverentsist

Briti Rahvaste-ühistu valitsuste-juhid kohtuvad Vancouveris 13—17. oktoobril, et mitmete küsimuste üle nõu pidada. Osa konverentsist (Retreat) peetakse Okanagan'i järve Kuurordis, Kelowana lähedal Briti Kolumbia provintsis. Konverentsist oodatakse osa võtma kõikide Briti Rahvaste-ühistu valitsuse juhte.

Parkimistrahvid kõrgemaks?

Metro Toronto Politseikomisjon kiitis heaks parkimistrahvide kõrgendamise, mis tõstaks vigastatutele märgitud kohtadele illegaalse parkimise hinna kümnelt dollarilt viiekümnele ja kahekordistaks kõik teised parkimistrahvid.

Komisjoni esimees Dennis Flynn ütles reportereile, et kindlasti võtab enam kui aasta aega, enne kui kõik Metro nõukogu liikmed ja linna (osade) nõunikud asja läbi on arutanud ja oma lõpliku otsuse teevad.

Kommentaarid

Kui palju oli Tallinnas, Riias ja Vilniuses Molotov-Ribbentropi reeturliku pakti sõlmimise tähtpäeva mälestamisel demonstrante? Andmed on siin lahkuminevad ja varieeruvad, kuna Moskva võimud püüavad kõigiti nende sündmuste tähtsust vähendada ja neid mikroskoopiliseks muuta.

Moskvast saabunud Reuteri andmeil oli kõige rohkem demonstrante Riias, kus nende arv paisus umbes 2000-le, Vilniuses oli üle 500 meeleavaldusest osavõtja kuna Tallinnas oli neid sadu. Tass vähendab neid arvusid poole võrra, rääkides Riias 1000-dest „natsi sabarakust ja renegaadist", kes lasevad endid CIA agentidest ninapidi vedada.

Tõenäoliselt on kõige täpsemad andmed demonstratsioonidest osavõtjate arvude kohta toodud alati hästiinformeeritud inglise ajakirjas „Economist", kus mainitakse, et Riias kogunes Vabadussamba juures toimunud meeleavaldusele 5000, Tallinnas 2000 ja Vilniuses 1000 inimest.

Ajakiri mainib ühtlasi, et KGB teadis demonstratsioonide korraldamisest juba kaks nädalat enne kui need toimusid, kuid ta ei teinud midagi nende keelustamiseks. Igasuguste ootamatuste vältimiseks saadeti aga kohale suured politseiüksused.

Raske on mõistatada, miks demonstratsioone ei keelatud kuigi nende korraldamine oli võimudele juba ette teada. Siin võib oletada ainult Gorbatshovi uut taktikat vabaduse järele *janunevate allaheidetud rahvaste* kohtlemiseks. Kasahstani verised sündmused näitasid, et rahvuslike demonstratsioonide julm mahasurumine võib kaasa tuua ebasoovitavaid tagajäri kogu Moskva impeeriumis ja kasulikum on üleliigse „auru" välja laskmiseks lubada rahulolematutele elementidele kindla kontrolli all toimuvaid kokkutulekuid. Pealegi annavad sellised demonstratsioonid politseivõimudele võimaluse rahvuslikke juhte arreteerida ning nad pikemaks ajaks orjalaagritesse saata.

o

N. Liidu võimumehel Gorbatshovil on kombeks kohata Moskvas külas viibinud välismaade delegatsioonidega, kelledele ta propageerib oma uutmise poliitikat. Äsja viibis N. Liidus viis nädalat suurem grupp vene keele õpetajaid Ühendriikidest, kes sinna olid saabunud N. Liidu ja Ühendriikide vahel sõlmitud kultuurisidemete kokkuleppe ning koostöö- ja vahetusprogrammi raamides. Õpetajad võtsid osa Leningradis toimunud vene keele kursusest ja Gorbatshoviga kohtumisel arenes neil pikem omavaheline vestlus, mille iseloomustamiseks toome mõned väljavõtted ameerika kooliõpetajate sõnavõttudest.

Grupi juht, Oklahoma ülikooli professor John Shillinger: „Oleme vaimustuses Leningradis viibimise programmist, sealsetest õpingutest, nendest võimalustest, mis meile anti kultuuri vallas, kohtumistest teadlaste ja selle kauni linna elanikega. Meil oli kõik suurepärane. Oleme tänulikud kõige eest, mis seal meie heaks

Kommentaarid

Kui palju oli Tallinnas, Riias ja Vilniuses Molotov-Ribbentropi reeturliku pakti sõlmimise tähtpäeva mälestamisel demonstrante? Andmed on siin lahkuminevad ja varieeruvad, kuna Moskva võimud püüavad kõigiti nende sündmuste tähtsust vähendada ja neid mikroskoopiliseks muuta.

Moskvast saabunud Reuteri andmeil oli kõige rohkem demonstrante Riias, kus nende arv paisus umbes 2000-le, Vilniuses oli üle 500 meeleavaldusest osavõtja kuna Tallinnas oli neid sadu. Tass vähendab neid arvusid poole võrra, rääkides Riias 1000-dest „natsi sabarakust ja renegaadist", kes lasevad endid CIA agentidest ninapidi vedada.

Tõenäoliselt on kõige täpsemad andmed demonstratsioonidest osavõtjate arvude kohta toodud alati hästiinformeeritud inglise ajakirjas „Economist", kus mainitakse, et Riias kogunes Vabadussamba juures toimunud meeleavaldusele 5000, Tallinnas 2000 ja Vilniuses 1000 inimest.

Ajakiri mainib ühtlasi, et KGB teadis demonstratsioonide korraldamisest juba kaks nädalat enne kui need toimusid, kuid ta ei teinud midagi nende keelustamiseks. Igasuguste ootamatuste vältimiseks saadeti aga kohale suured politseiüksused.

Raske on mõistatada, miks demonstratsioone ei keelatud kuigi nende korraldamine oli võimudele juba ette teada. Siin võib oletada ainult Gorbatshovi uut taktikat vabaduse järele janunevate allaheidetud rahvaste kohtlemiseks. Kasahstani verised sündmused näitasid, et rahvuslike demonstratsioonide julm mahasurumine võib kaasa tuua ebasoovitavaid tagajärgi kogu Moskva impeeriumis ja kasulikum on üleliigse „auru" välja laskmiseks lubada rahulolematutele elementidele kindla kontrolli all toimuvaid kokkutulekuid. Pealegi annavad sellised demonstratsioonid politseivõimudele võimaluse rahvuslikke juhte arreteerida ning nad pikemaks ajaks orjalaagritesse saata.

o

N. Liidu võimumehel Gorbatshovil on kombeks kohata Moskvas külas viibinud välismaade delegatsioonidega, kelledele ta propageerib oma uutmise poliitikat. Äsja viibis N. Liidus viis nädalat suurem grupp vene keele õpetajaid Ühendriikidest, kes sinna olid saabunud N. Liidu ja Ühendriikide vahel sõlmitud kultuurisidemete kokkuleppe ning koostöö- ja vahetusprogrammi raamides. Õpetajad võtsid osa Leningradis toimunud vene keele kursusest ja Gorbatshoviga kohtumisel arenes neil pikem omavaheline vestlus, mille iseloomustamiseks toome mõned väljavõtted ameerika kooliõpetajate sõnavõttudest.

Grupi juht, Oklahoma ülikooli professor John Shillinger: „Oleme vaimustuses Leningradis viibimise programmist, sealsetest õpingutest, nendest võimalustest, mis meile anti kultuuri vallas, kohtumistest teadlaste ja selle kauni linna elanikega. Meil oli kõik suurepärane. Oleme tänulikud kõige eest, mis seal meie heaks tehti."

Carol Logan, kooliõpetaja Wisconsinist: „Ma tahan samuti öelda kui tänulikud me teile oleme. Soovin kõige suuremat edu kõigile teie ideedele. Väga paljud tahavad, et teil läheks uutmises kõik hästi. See on äratanud palju lootusi."

Tom Feaney, teine õpetaja Wisconsinist: „Ma tahaksin korrata meie grupijuhi sõnu ja tänada teid selle au eest, mida te meile osutasite. Ma olen väga tänulik."

N. Grishin-Voyke: „Ma õpetan samuti vene keelt New Yorgi koolis. Minu nimi on Natasha, olen vene päritoluga. Mul on väga hea meel, et saan õpetada vene keelt USA-s ning sisendada oma õpilastele armastust vene keele ja kirjanduse vastu. Mind liigutas väga, et see maa, kus elasid minu esivanemad on nii suurepärane. Ma jutustan sellest kõigest suure rahuldustundega oma õpilastele."

Garry Collins: „Olen California osariigist. Õpetan San Francisco keskkoolis. Ma kirjutasin kirja „Sovetskaja Kulturale" ja see avaldati. Kirjutasin seal, et minu vaatluste põhjal sarnaneb vene inimese iseloom ameeriklase omaga. Olen väga tänulik. Ma ei unusta teid kunagi. See ei ole ainult minu vaid kõigi nimel öeldud. Olen lihtsalt vaimustuses."

D. Padula: „Õpetan vene keelt juba kaks aastat. Töötan kesk- ja algkoolis New Yorgi osariigi väikelinnas. Jutustan õpilastele Nõukogude Liidust. Siin ei ole mul lihtsalt sõnu. Tahan tänada kõiki. Võin teile öelda, et kui me pöördume tagasi koju, räägime kõigest. Meil kõigil on väga hea meel õppimisest ja kohtumisest venelastega. Minu õpilased esitavad mulle sageli küsimusi Nõukogude noorte kohta. Nüüd võin neile rääkida, missugused on teie noored. Nad on väga toredad ja meie noortega väga sarnased."

Nendest väljavõtetest vist jatkub. Ühel ajal ameeriklaste Leningradis viibimisega oli grupp venelasi Ühendriikides inglise keelega tutvunemas ja võib päris kindel olla, et need ei laula sellist hosianna-laulu Ühendriikide rahva ja valitsuse ülistamiseks ja kiitmiseks. Siit võib näha kõige selgemal kujul, kelle kasuks N. Liidu ja Ühendriikide vaheline kultuuriliste delegatsioonide vahetamine töötab.

AMI

Parlamendiliikmed nõus sõjakuritegijaid püüdma

Föderaalparlamendi alamkoda (House of Commons) võttis ühel häälel vastu resolutsiooni, mille kohaselt võetakse vastu seaduseelnõu Kanadas-elavate sõjakuritegijate kohtu ette toomiseks. Pärast seda kui Senat on seaduse-eelnõu heaks kiitnud, hakkab see seadusena kehtima (olles enne veel kindralkuberneri poolt kinnitatud). Siis võib vastav erimeeskond (task force), mis koosneb justiitsministeeriumi ja Kuningliku Ratsapolitsei personalist, alustada menetlusi kahtlusaluste vastu, keda Deschenes' Komisjoni poolt märtsikuul identifitseeriti.

Pilt 67 m kõrgusest Berliini Võidusambast, mis keiser Wilhelm I võitude auks püstitati. Foto: H. Tann

Eesti Rahvuskultuuri Päev Münsteris

22. augustil toimus Eestlaste Keskkomitee Saksa Föderatiivses Vabariigis ja Münsteri Warendorfi Eesti Rahvuskoondise korraldusel hotell „Lindenhofi" peosaalis Eesti Rahvuskultuuri Päev.

Nimetatud ürituse avas palvusega praost Toomas Põld, millele järgnes avasõna Esinduskogu liikme Olev Ruubeni poolt ning peokõne Euroopa büroo liikme Linda Pärteli poolt. Oma kõnes puudutas ta lühidalt eesti rahva ajalugu, kes umbes 1500 aastat enne Kristuse sündi rajas oma kodumaa Läänemere äärsetele maa-aladele ja keda on püütud orjastada sajandite vältel, paljude välisanastajate poolt.

Ning vaatamata, et meie kodumaa okupeeriti nõukogudelaste poolt juba 47 aastat tagasi, mille vältel on nõukogude terror püüdnud igati välja juurida rahvustunnet eestlaste südamest, ei ole see tal õnnestunud. Edasi Linda Pärtel soovis neile vapraile inimestele Eestis, Lätis ja Leedus head kordaminekut, kes 23. augustil protesteerivad kurikuulsa Molotov-Ribbentropi pakti vastu, mis põhjustas II Maailmasõja ja mille tulemused on käesoleva ajani lahendamata. Terve rida Euroopa riike on veel ikka Nõukogude Liidu poolt okupeeritud, nende seas ka Eesti, Läti ja Leedu. Oma kõne lõpetuseks Linda Pärtel avaldas veendumust, et eesti rahvas mõlemal pool tõkkepuid oma mõtteis ja tegudes tõestavad, et nad väärivad vabadust ja iseseisvust.

Edasi järgnes kontsert, kus esinesid Hamburgi laulugrupp „Heli-Viis", mida juhatas Edda Schneider, Bocholti rahvatantsugrupp „Põhjala" Helgi Kivi juhatusel ja segakoor „Leelo" Villu Laidsaare juhatusel.

Saksamaa Eestlaste keskkomitee abiesimees Ülo Semmel oma lõpukõnes kutsus kõiki eestlasi, kus nad ka ei asuks, ühtsusele ja enam aktiivsusele meie ühise eesmärgi saavutamiseks — meie kodumaa, meie Eesti vabaduse ja iseseisvuse nimel! Järgnevalt lauldi Eesti ja Saksa hümne.

Münsteri Eesti Rahvuskultuuri Päevale oli saabunud ka hulgaliselt tervitustelegramme Eesti organisatsioonidelt üle terve maailma, aga samuti ka Saksa Föderatiivse Vabariigi ametiasutustelt. Kohal oli ka väliskülalisi.

Münsteri Eesti Rahvuskultuuri Päev lõppes tujuküllase seltskondliku koosviibimisega ja tantsuga, kus kohtusid paljud vanad tuttavad ja kunagised võitluskaaslased.

HEIKKI H. TANN

Moskva mängib reisilubadustega

Moskvas teatati augusti alguses, et nõukogude kodanikud võivad välismaalt saadud kutse esitamisel varsti reisida lääne korra kahe aasta kohta. Varem pidi kutsuja olema välismaal asuv lähem sugulane, kes andis lubaduse kulude katmiseks. Nüüd võivat kutse esitada ükskõik kes, kas sõber või ärituttav, ja kutset käsitletatakse kiiresti. Teadet kinnitati hiljem pressikonverentsil.

Muudatus on nähtavasti osa parteijuht Mihhail Gorbatshovi uutmispoliitikast. Selle eesmärk on ka parandada N. Liidu mainet inimõiguste küsimusis. Reisivõimalus välismaale on oluline osa inimõigusist. Otsus peaaegu täieliku reisikeelu väiksemakski kergendamiseks on samm paremuse suunas.

N. Liit püüab praegu võimalust lähemail aastail ettenähtud Euroopa Koostöö ja Inimõiguste Konverentsi pidamiseks Moskvas, mille üle on Viinis olnud käigus mitmeid nõupidamisi. Eesmärk pole siis alaliseks jääv vabam reisivõimalus välismaale, vaid konverentsi saamiseks vajaliku eelduse loomine.

Tegelik asjade sisu ei paljastu Moskvas, vaid karjalaste pealinnas Petroskois. Nõukogude Karjalas kitsendati tänavu aasta algusest märgatavalt viisade välja andmist. Kui varem välismaal olevad sugulased võisid kutsuda oma juurde külla Karjalas asuvaid nõukogude kodanikke, siis nüüd on need kutsumised piiratud vaid lähematele sugulastele, abikaasale, vanemaile, vanavanemaile või lastele. Need võivad esitada kutse, mille Petroskoi ametkond võtab käsitletavaks. Kuid ka siis pole viisa saamine ei automaatne ega kiiresti saadav.

Moskva poolt antakse välismaile selline pilt, et viisa eeskirjad on pehmenemas ja seni täitmatud sooviavaldused on jäänud täitmata vaid valuutapuudusest. Tegelikult on Petroskois olukord teine, seal on asjade areng seismas uute kitsenduste tõttu. Euroopa Koostöö ja Inimõiguste asjad on unustatud.

N. Liidu ametivõimude seletuse kohaselt viisaametnikud riigi eriosis võivad rakendada lokaalseid eeskirju. Petroskois on viisaameti juhataja välismaale kõõrdi vaatav bürokraat, kes tunneb rahuldust alamate kiusamisest. Tal olevat võimalus oma autonoomses piiris teha erandeid.

PROVIDENT REALTY LTD.
656-0011
REALTOR
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
Kinnisvaravahendusfirma
Esindaja
Tiina (Nortmaa) Martjak
Tel. kodus 653-0599

Ühe nimi, teise mõtted

Minu nime all avaldet tõlkeartiklile Mart Niklusest (Vaba Eestlane, 18. august 1987) on vahele poetatud neli lauset ja hulk üksiksõnu, mis mu ingliskeelses algtekstis mingil kujul ei esine ja mis teksti mõtet korduvalt moonutavad. N. Liidu uutmispoliitika olevat „juba ette ebaõnnestumisele määratud", kuigi minu tekst ei esita mingeid tulevikuprognoose. Lisandite hulgas on minule võõraid väiteid, mis Nikluse ja teiste vangide vabanemisele kuidagi kaasa ei aita: eestlastest süümevangid olevat vangis „kihutustöö" pärast ja Jüri Kukel olevat ühisjooni ühe kunagise vangivalvuriga. Need, kes selliseid asju tahavad sisse tuua, tehku seda oma nime all. Mu ingliskeelne algtekst on asjast huvitatuile saadaval.

REIN TAAGEPERA

Õiendus

VE sai kirja Eesti Vabariigi Aukonsulilt Californias Jaak Treimanilt 4. septembri kuupäevaga, milles ta teatab, et tema büroo ukse ees leitud kahtlane pakk ei sisaldanud lõhkeaineid, ehkki seda oli Los Angeles Times'is nii raporditud. Kahetseme, et see väärteade ka meie lehte sisse sattus. Härra Treiman kinnitab ka, et ta ei ole saanud mingeid ähvardduskirju ei enne ega pärast ülalkirjeldatud juhtumit.

TOIMETUS

Tagasi Ukleis!

Kui Lennuväepoisid (ja -tüdrukud) vanu kohti vaatamas käisid . . .

Inglismaalt alanud ühise bussireisiga sõitis umbes 50-päine turistidekari, kes end Lennuväepoisteks (ja -tüdrukuteks) nimetasid, ringreisile Euroopasse. Vahete-vahel lahkus osa bussiseltskonnast, kas üksikult või paarikaupa, nii et Põhja-Saksamaale jõudes oli nende arv juba veidi kokku sulanud. Pärast Uklei-ääres käimist sulas see veelgi, sest jõuk bussituriste muutus rongituristidks ja sõitis edasi Skandinaaviasse.

Jõudsime Uklei äärde ühel augustikuu päikesepaistelisel päeval. Kõik näis teisiti. Sõitsime Eutini linnakesest Sielbecker Landstrasse't mööda järvede poole (Eutinersee, Kellersee), mille hulgas ka Uklei järv pidi asuma. Kuid teed läksid mitmesse harusse ning pidime teel kinni pidama ja küsima, kus asub see hotelliks muudetud metsavahimaja, kus meil lõunaeine oli tellitud?

Lõpuks siiski leidsime „Forsthaus'i" üles ja parkisime bussi ära. Osa turiste sammus kohe metsaradakesi mööda järve suunas, kuid need kutsuti tagasi — lõuna oli peaaegu valmis. Tänu Inglismaa „poiste" ettenägelikkusele ja sakslaste organiseerimisvõimele jooksis kõik nagu nööri mööda — ainult õllekruusi-de täitmine läks väga pikaks, sest Saksamaal on selline komme, et tahetakse „shoppenile" vahukübarat peale ehitada. Ning selleks peab õllekruus tükk aega kraani all tilkuma. Aga kui ta lõpuks kätte saad, siis on kesvamärjukesel kõrge vahune kroon peal.

Niisiis asusime valgete linadega kaetud laudade äärde ja tellisime — oli valida kas „Schweinerücken" (seaselja-praad) või mitut sorti lihalõigud („Jägerschnitzel" näis väga populaarne) keedukartulite ja kapsastega. „Und noch Bier dazu!" (Ja õlut juurde — ehk veini, kes soovis ja rahakott kannatas).

Arutati, et kes oleks võinud sellisest sööma-ajast unistada, kui nelikümmend aastat tagasi siin järve-äärsetes oksa-onnides vihmaseid suvepäevi veedeti ja tigudest-hapuoblikatest suppi keedeti.

Ei olnud mahti sööma-ajal õieti hea maitsta lasta ega kohvi-kooki ära oodata — taheti vanu onniasemeid ja telgipaiku takseerima minna. Ning varsti olidki salgakesed endisi sõjavange järve-äärsetel teedel kõva eestikeelse jutu saatel, et just siin jah oli meie kompanii köök, ja sealtpoolt läks rada üles mäkke, mida taevaredeliks nimetati . . . Kui vihma sadas, siis võisid püksipõhja peal alla järve libiseda, kui õigel ajal puutüvest kinni ei saanud . . ."

Suuremad puud olid enamasti maha võetud — ainult mõned üksikud olid veel järve ääres alles. Mäekülg oli tihedalt võsaga üle kasvanud ja ainlt mõned viitsisid seda mööda üles ronida, et oma vanu laagriasemeid otsida. Rada käis ümber järve, aga sellel oli üksikuid jalutajaid ja isegi jõukude kaupa „tervisejooksjaid" — kaugel järveotsas asus mingi noortelaager ja sealt tulid poisid sporti tegema. Need nägid umbes sama vanad välja kui me siis, kui siin kunagi elasime — nii 17—18 eluaasta ümber.

Alguses taheti ümber järve jalutada, aga kui välja tuli, et teises järveotsas asuvad suvilad ja noortelaagrid, muudeti meelt. kes tahab teiste roosiaeda trampima minna? Jalad kippusid juba ära väsima ka, eriti nendel,kes mäkke ronisid.

Siiski võeti „vanade aegade mälestuseks" korraks rivisse — laulugi tehti. Aga taktsamm tuli väga viletsalt välja ning laul läks selle tõttu ka segamini. Ei, kitarri saatel lõkketule ääres kõõrutamine pole nii väsitav kui metsa vahel marssimine ja kõigest kõrist rivilaulu põrutamine — „sõdur ei pea ilusti laulma, ta peab valjusti laulma — " nagu meile tookord õpetati.

Võeti mõned pildid ja siis siirduti „Metsavahi-majakese" poole tagasi. See kuulus koht, kus kord meie Peastaap asus ja kus ka näitusi peeti, on nüüd kaunis mahukaks kõrtsiks-kohvikuks muutunud, kuhu kohalikud (ja kindlasti ka kaugemalt) suvitajad tulevad oma pealelõuna-kohvi limpsima ja ilusat loodust nautima. Võtsime ka kohad vabas looduses asuvate kohvilaudade taga sisse ning tellisime suure zhestiga — „eine ganze Kanne, bitte schön" — tooge juba terve kannuga. Ning toodigi, kas teed, kohvi või õlut. Jälle võeti pilte ning läks isegi kohalike kohvitantadega jutlemiseks lahti.

„Kust härrad (ja prouad) pärit on? Ah Austraaliast, Kanadast, Kaliforniast . . . kuidas see juhtub, et selline suur segaseltskond tuleb meie ilusat, aga enamasti nagu unarusse vajunud metsakuurorti külastama? Ah et te olite siin kunagi sõjavangidena — ja-jaa, sõda, see on ju kole . . . Loodame vähemalt, et meie poisid siin teiega hästi ümber käisid . . ." Võttis veidi aega, enne kui meiepoolsed jutlejad aru said, mida tantad mõtlesid — muidugi, nad pidasid meid endisteks Lääneliitlaste sõjavangideks, keda „nende poisid" traataias pidasid. Mõned tahtsid õiendama hakata, et pidage nüüd kinni, me olime hoopis teie poolel, aga teised tonksasid neid jalaga laua alt — mis sa õiendad, ükskõik kumb pool meid vangis pidas. Peale selle, tantadel on ehk õiguski, ega me Suursaksamaa eest sõdinud. Ning need, kes meid siin Uklei kandis valvasid, olidki endised saksa „välijäägrid" — sest siin maksis tookord Saksa sõjaväe kord edasi. Inglastele olime me „interneeritud Wehrmachti liikmed" ja nemad meid valvama ei hakanud — las' sakslased valvavad ise. Ning need tegidki seda, ikka ausalt ja truult nagu saklane ikka ausalt ja truult nagu sakslane annab. Inglise sõjavangideks muutusid meie poisid alles siis, kui nad Belgiasse traataeda saadeti. Aga sellest hiljem.

Ilm kippus peale lõunat pilve minema ja meil oli veel tarvis öökorterit otsida. Lübeckis olevat meile hotellikohad õhtuks kinni pandud — mis siis muud kui et tuleb teele asuda. Mõned tahtsid küll veel Eutinis kinni pidada ja seal surnuaial käia, kus nii mõnedki vanad kamraadid maetud, kuid keegi ei teadnud surnuaia asukohta ja bussijuht kiirustas — jääme hiljaks, toad antakse ära . . . Võetigi siis viimased pildid ja ronisime oma Noa-laeva pardale tagasi. Ma ei tea, mis muljed Inglismaa poiste naistel jäid, kes kindlasti hästi aru ei saanud, milleks see palverännak siia hämara metsa alla, kus kunagi näljas oldi ja vangipõlves vireleti . . . Aga endistel vangidel paistis päris hea meel olevat. Tagasi küll sellisesse olukorda ei tahaks, aga siiski, oli ka ilusaid aegu . . . Eriti meeles on kamraadlikkus — elati küll pead-jalad koos ja sõjaväe korra järgi, kuid sõber aitas sõpra ja ilmselt oli side nii kõva, et praegugi veel kokku tullakse ja vanu asju meelde tuletatakse. nelikümmend aastat hiljem.

Sõitsimegi varsti Lübecki poole minema, läbi võrdlemisi kena ja maalilise, „läikimalöödud" (muidugi turistide tarvis) Eutini linna. Siit läksid minusugused ärahüppajad kunagi rongiga Lübeckisse, kus meid lahkelt kohalikesse põgenikelaagritesse vastu võeti. Kuid suurem osa „meie poisse" — vist üle kuuesaja — pidid inglaste sunnil veel ühe pika ja külma talve Belgias kannatama.

Eksisime veidi ära ka — Lübecki asemel jõudsime Travemündesse, mis on ju õieti lüübeklaste sadam. Trave jõgi jookseb sellest vanast Hansalinnast läbi ja suubub Läänemerre. Siinsamas lähedal on ka Idatsooni piir — kui ette ei vaata, võid kogemata üle sõita . . . See oli siiski vanasti, kohe peale sõda, kui seda juhtuda võis. Nüüd on piirid, vähemalt ida poolt, mitmekordsete traataedadega kaitstud. Ei sealt kogemata üle saa„

Mitmed kippusid uniseks jääma — eile oli Hamburgis ringi ränatud ja ka sel kuulsal Reeperbahn'il käidud, täna sai lõuna aegu kõvasti süüa, nüüd kisub silma looja . . . Aga kui Lübecki tornide vahele jõudsime, oli igaüks jälle ärkvel. See linn, sõja aegu tublisti pommitada saanud, oli jälle üles ehitatud ja nägi väga maaliline välja; oma teravate tornide, müüride ja munakivisillutisega tänavatega. Kui Hamburg sõja aegu maatasa tehti, siis Lübeck sai ka oma jao — näed, siin sai ju peale sõda kooliski käidud, need tänavad ja alleed on kõik tuttavad, kui bussi ära pargime siis läheme linna vaatama, näed seal on see Trave ja selle kanalid, ning seal on üks kitsas ja keeruline tänav mille nimi on Winkelgasse, ei tea kas see ikka veel meremeestele (ja ka teistele meestele) tavaliseks külastuskohaks kõlbab . . .

Hotel Jensenis Obertravel, just Holstentori tornide juures, olidki meile hotellikohad reserveeritud.

Muidugi kolmandal-neljandal korral ja ilma vannitoata, aga kenad ja puhtad, valged linad voodis ja kõik. Ning siitsamast kõrvalt keldrikorralt sai imehead suitsukala, neela või keel ära . . . Muidugi need, kes lõuna aegu liiga palju ei söönud.

Varsti „vajutigi linna peale". Mitmed käisid Schwartauer Alleel oma endist koolimaja vaatamas. Ka Meeseni kasarmute juures käidi. Arnimsruh laagri kohal on nüüd hobuste-võiduajamise „hipodroom", aga hotell Arnimsruh on alles ja serveerib õlut . . . „Poola Klubi", kus kunagi tantsimas käidi, on nüüd „Hanseaten-Klub" ja seal võib edasi tantsida, aga teistsuguse orkestri järgi ja teise raha eest.

Õhtu lõppes Raekeldris, kus kohalikku „Edelpilsi" serveeriti ja ka vorstikesi-hapukapsaid anti, kui keegi nende vastu veel huvi tundis. Aga suurem osa turiste — eriti meie daamid — olid väsinud, sest homme pidi sõit edasi minema Taani poole, kus osa reiseltskonda pidi lahkuma ja Rootsi edasi sõitma. Paljudes kenades kohtades jäi käimata ja palju vanu lokaale nägemata — päevas on liiga vähe tunde ja liha on nõder. Ning homme on ka päev.

ARVI

(Järgneb)

Uklei järveäärset parki läbival jalutusteel. Esiplaanil vasakult Leo Keerberg Kaliforniast, tema taga (vist) Ilmar Jõgi Lõuna-Ontariost, siis Sarapik Baltimorest, Uno Roose Torontost, Villi Mandra Scarborough'st, Kalju Jõgi Torontost, Rõõmus Londonist (Inglismaal), Villu Lepsaar Kaliforniast, Erich Priim Bradfordist (Inglismaal). Foto: VE

Uklei 42 aastat tagasi — roogudest tehtud onnid mäeküljel. Nii elasid 3000 eesti sõdurit ühe terve märja suve.

KAI KÄÄRID

MAALID MÜÜGIL
suures valikus.
Helistage ette 225-5595
390 Princess Ave., Willowdale

HILLSIDE BAKERY
and Delicatessen

2851 Lawrence Ave. E.., 261-2238
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik *Åke Saarinen*

Värsked saadused iga päev —
Kõik delikatessid saate meilt
Äri avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
Esmasp. suletud.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Tel. 291-5054, kodus 423-5716

NLKP loob

Hirmud läinud, hirmud j

Sõnad UUTMINE ja PER esialgset värskust minetama. Jä et nende taga on vaid pelk meel

Tõsi, isevalitseja Mihhail kihutab ringi ja kõneleb ikka jatkuvalt meeleolust (Prahas, 10.04.87. „. . . Kui töölistel on hea meeleolu, siis on ka riigis kõik hästi . . ." ja komsomoli kongressil Moskvas „. . . Teie meeleolu kandub üle ka meile . . .") ning anub paari armuaastat (Moskvas, 16.04.87. „. . . Me peame vastu pidama veel kaks-kolm kõige raskemat aastat . . ."). Mis saab nende aastate järel?

Okupeeritud Eesti teatritegelane Jaak Allik (fotol keskel) tunneb juba ette hirmu. Ta näeb, et alustatud reformid on taas suubumas sotsialistikule impeeriumile iseloomulikku isikukultuse rappa. Ajakirjas VIKERKAAR (nr. 3 1987.) kirjutab Allik:

„. . . taasärkavast kiidulaulude laulmisest parteijuhile . . .", „. . . elu õnnelikemaist hetketest", mida „. . . toonud kohtumine peasekretäriga . . ." ja et „. . . nii ei kõnele mitte ametnikud, vaid meie intelligentsi suurvaimud". Ettenägelik Allik

Kanada spordiminister protestib

OAKVILLE (Sun) — Kanada spordiminister Otto Jelinek protestis Toronto Sun'i reporterile *George Gross'ile, et teabeteenistuse* liikmed olevat tema sõnu Moskvas valesti tsiteerinud. Oma hiljutisel külaskäigul Moskvasse olevat ta, ajakirjanike kohaselt, avaldanud rahulolu Gorbatshovi „glasnosti"-poliitikaga. Jelinek, kes on pärit Tshehhoslovakkiast ja oli endine Kanada uisutamisetshempion, kinnitas et tema sõnad kehtisid ainult läbirääkimiste kohta N. Liidu spordiministri Marat Gramov'iga. „Glasnosti kohta ütlesin ma, et elame näeme," rõhutas ta Grossile. See tähendab — tuleb ära oodata, kas N. Liit oma piirid avab, kas lubatakse Ida-Euroopa rahvastele enesemääramise-õigusi ja kas hakatakse neis maades inimõigusi austama. Kui need muudatused ase ei leia, kinnitas Jelinek, o „glasnost" ainult tühi loba.

Vajatakse naissoost
MAJAABILIST
oma kodust käies 5 päeva nädalas või soovikorral ka või malus seal elamiseks. Tasu kok kuleppel. Hel. p.kella 6 õ.,
tel. 222-8893

TÄHELEPANU!
Parkway Baker'i tooteid o saadaval järgmistes äride Broadview Delicatessen, Vikin Foods & Imports, The Finnis Place, Nordic Distributin Main Meats.
Parkway Bakery
127 Manville Rd. Unit 14
Scarborough — Tel. 751-006

l. Esiplaanil vasakult ga (vist) Ilmar Jõgi st, Uno Roose Toron- alju Jõgi Torontost, Lepsaar Kaliforniast, Foto: VE

kolmandal-neljandal ilma vannitoata, aga puhtad, valged linad kõik. Ning siitsamast eldrikorralt sai imehead , neela või keel ära . . . need, kes lõuna aegu ei söönud.

„vajutigi linna peale". käisid Schwartauer Alleel ist koolimaja vaatamas. seni kasarmute juures nimsruh laagri kohal on buste-võiduajamise „hi- ", aga hotell Arnimsruh ja serveerib õlut . . . Klubi", kus kunagi tantsi- di, on nüüd „Hanseaten- a seal võib edasi tantsida, tsuguse orkestri järgi ja a eest.

lõppes Raekeldris, kus u „Edelpilsi" serveeriti rstikesi-hapukapsaid anti, i nende vastu veel huvi Aga suurem osa turiste — e daamid — olid väsinud, mme pidi sõit edasi Taani poole, kus osa rei- nda pidi lahkuma ja Root- sõitma. Paljudes kenades jäi käimata ja palju vanu nägemata — päevas on e tunde ja liha on nõder. mme on ka päev.

ARVI

(Järgneb)

KERY
catessen
e. E.., 261-2238
imley nurgal)
ke Saarinen
a päev —
ate meilt
, reedel 9—7, laup. 9—4.

S AND SERVICE
GM
Limited
t. M1S 4L9
US
ne
23-5716

NLKP loob meeleolu

Hirmud läinud, hirmud jäänud

Sõnad UUTMINE ja PERESTROIKA hakkavad oma esialgset värskust minetama. Järjest uued faktid kinnitavad, et nende taga on vaid pelk meeleolutsemine.

Tõsi, isevalitseja Mihhail kihutab ringi ja kõneleb ikka jatkuvalt meeleolust (Prahas, 10.04.87. „. . . Kui töölistel on hea meeleolu, siis on ka riigis kõik hästi . . .“ ja komsomoli kongressil Moskvas „. . . Teie meeleolu kandub üle ka meile . . .“) ning anub paari armuaastat (Moskvas, 16.04.87. „. . . Me peame vastu pidama veel kaks-kolm kõige raskemat aastat . . .“). Mis saab nende aastate järel?

Okupeeritud Eesti teatritegelane Jaak Allik (fotol keskel) tunneb juba ette hirmu. Ta näeb, et alustatud reformid on taas suubumas sotsialistikule impeeriumile iseloomulikku isikukultuse rappa. Ajakirjas VIKERKAAR (nr. 3 1987.) kirjutab Allik:

„. . . taasärkavast kiidulaulude laulmisest parteijuhile . . .“, „. . . . elu õnnelikemaist hetketest“, mida „. . . toonud kohtumine peasekretäriga . . .“ ja et „. . . nii ei kõnele mitte ametnikud, vaid meie intelligentsi suurvaimud“. Ettenägelik Allik nendib, et N. Liidus puudub arusaamine „. . . seadusandlike garantiide vajalikkusest, mis väldiksid edaspidi selle, et peaksime aeg-ajalt kedagi tänama hapnikukraani lahtitegemise ja teinekord konkreetset isikut jälle manama selle kraani kinnikeeramise eest. . .“

Tänast Viljandi UGALA kunstilist juhti hirmutab nähtavasti praeguste uutjate esirinnas tulevasse Gorbatshovi-GULAGI sattumise võimalus.

Ei taha sinna marssida ka teine teatrimees Kalju Komissarov, kes üleliidulisel teatritöötajate kongressil tegi sootuks radikaalse ettepaneku:

„. . . määrata . . . juhtivatel kohtadel töötamise ajaks ainult ühe volituse tähtaja, sest see looks kindla põhikirjalise tagatise juhtkonna normaalseks uuenemiseks ning hoiaks ära hukutava võimaluse tema ees pugenemiseks ja lipitsemiseks . . .“

Nojah, seltsimehed-kommunistid tunnevad juba õhus kõrbelõhna. Eks nemad tea kõige paremini.

Ugala kunstiline juht Jaak Allik (paremal) ja näitleja Viljo Saldre. **Foto: A. Vahtra kogust**

Kanada spordiminister protestib

OAKVILLE (Sun) — Kanada spordiminister Otto Jelinek protestis Toronto Sun'i reporterile George Gross'ile, et teabeteenistuse liikmed olevat tema sõnu Moskvas valesti tsiteerinud. Oma hiljutisel külaskäigul Moskvasse olevat ta, ajakirjanike kohaselt, avaldanud rahulolu Gorbatshovi „glasnosti"-poliitikaga. Jelinek, kes on pärit Tshehhoslovakkiast ja oli endine Kanada uisutamisetshempion, kinnitas et tema sõnad kehtisid ainult läbirääkimiste kohta N. Liidu spordiministri Marat Gramov'iga. „Glasnosti kohta ütlesin ma, et elame näeme," rõhutas ta Grossile. See tähendab — tuleb ära oodata, kas N. Liit oma piirid avab, kas lubatakse Ida-Euroopa rahvastele enesemääramise-õigusi ja kas hakatakse neis maades inimõigusi austama. Kui need muudatused aset ei leia, kinnitas Jelinek, on „glasnost" ainult tühi loba.

Vajatakse naissoost
MAJAABILIST
oma kodust käies 5 päeva nädalas või soovikorral ka võimalus seal elamiseks. Tasu kokkuleppel. Hel. p.kella 6 õ.,
tel. 222-8893

TÄHELEPANU!
Parkway Baker'i tooteid on saadaval järgmistes ärides: Broadview Delicatessen, Viking Foods & Imports, The Finnish Place, Nordic Distributing, Main Meats.
Parkway Bakery
127 Manville Rd. Unit 14
Scarborough — Tel. 751-0066

Finn Carpet Care
PUHASTAME
seinast-seina, lahtiseid ja idamaiseid vaipu, mööblit • auto sisemust • kahjustusi üleujutamiste puhul, seinu ja põrandaid.
• Scotchgard •
kodudes • kontorites
225-1749
Pentti Peter

Kodumaa uudiseid

Vaatamata möödunud talve käredale pakaselt ja rasketele jääoludele on lõhepüük „Pärnu Kaluri" kolhoosi laevadel hästi läinud. Kahe ja poole kuuga on merest kaldale toodud üle 14 tonni lõhet.

Parkimise trahvid. Enam ei pääse nende tasumisest.

Kahjuks Teie enam ei saa parkimise trahvi-pileteid kergemeelselt ära visata.

Uus seadus annab valiku: trahv kinni maksta või nõuda kohtuprotsessi. Kui Teie ei maksa oma trahvi ära või ei nõua kohtuprotsessi, ei uuendata Teie auto luba.

Need on Teie valikud. Nii lihtne see on.

Kui Teie saate parkimis trahvi-pileti, siis piletile on märgitud kas uus seadus on kehtiv pileti väljastatud linnaosas. Teie valikud on selgelt piletile märgitud. 1989-daks aastaks on uued seadused kehtivad kõikides linnaosades.

Lähem informatsioon on saadaval:
Communications Branch
Ministry of the
Attorney General
18 King Street East
5th Floor, Toronto, Ontario
M5C 1C5

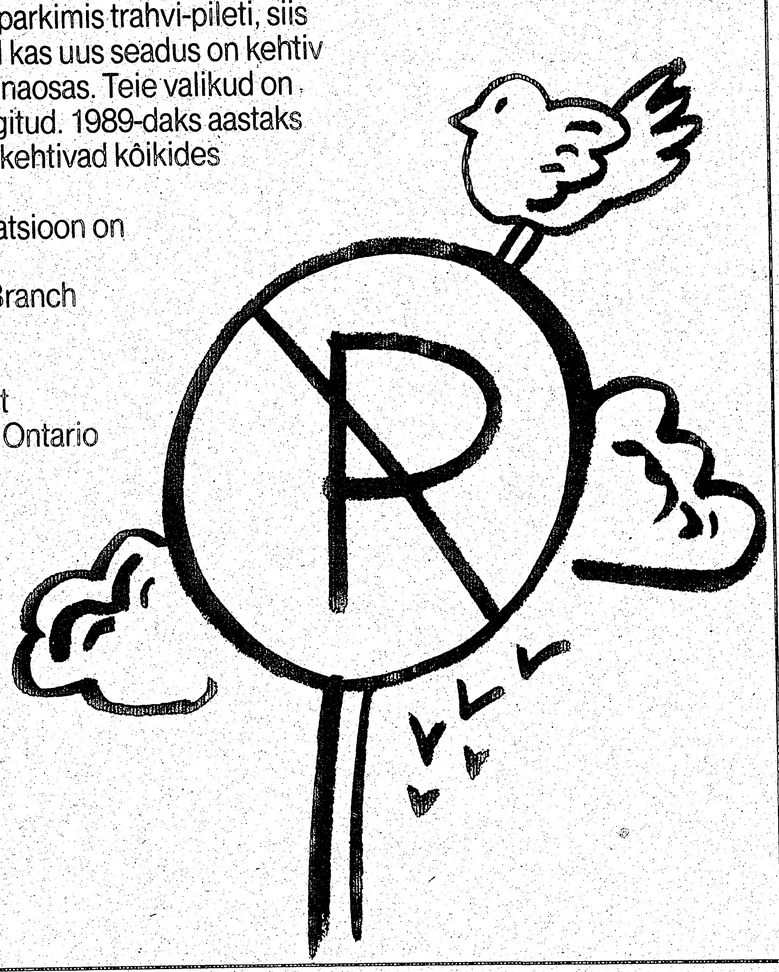

Ministry of the Attorney General
Ontario

SPORT

MM-võistlused kergejõustikus

6. septembril lõppes Roomas 9 päeva kestnud 1987. aasta suurim spordisündmus - II maailmameistrivõistlused kergejõustikus. Suur ,,pidu'' oli Rooma toonud enam kui 1700 sportlast 165-lt maalt ja ,,igavese linna'' olümpiastaadionile meelitanud 70 tuhat pealtvaatajat.

Sellised võistlused toovad alati rohkesti igasuguseid üllatusi ja ootamatuid tulemusi — nii positiivseid kui negatiivseid. Ka seekord ei olnud neist puudus. Neist teeme juttu edaspidi, täna piirdume ainult kuivemate faktidega. Maailmameistri tiitlit võivad nüüd kanda järgmised, Roomas kuldmedali võitnud kergejõustiklased:

MEHED: 100 m — B. Johnson, Kan,; 200 m — C. Smith, USA; 400 m — T. Scönlebe, SDV; 800 m — B. Konchellah, Keenia; 1500 m — A. Bile, Somaali; 5000 m — S. Aouita, Maroko; 10 000 m — P. Kipkoech, Keenia; maraton — D. Wakihuru, Keenia; 110 m tõk. — B. Foster, USA; 400 m tõk. — E. Moses, USA; 3000 m tak. — F. Panatta, Itaalia; 4×100 m — USA; 4×400 m — USA; kaugus — C. Lewis, USA; kõrgus — P. Sjöberg, Rootsi; teivas — S. Bubka, N.L.; kolmik — H. Markov, Bulg.; kuul — W. Günthor, Shveits; ketas — J. Schult, SDV; oda — S. Räty, Soome; vasar — S. Litvinov, N.L.; 10-võistlus — T. Voss, SDV; 20 km käik — M. Damilano, Itaalia; 50 km käik — H. Gauder, SDV.

NAISED: 100 m — S. Gladish, SDV; 200 m — S. Gladish; 400 m — O. Brõzgina, N.L.; 800 m — S. Woodars, SDV; 1500 m — T. Samolenko, N.L.; 3000 m — T. Samolenko; 10 000 m — I. Kristensen, Norra; maraton — R. Mota, Portugal; 100 m tõk. — G. Zagortśeva, Bulg.; 400 m tõk. — S. Busch, SDV; 4×100 m — USA; 4×400 m — Ida-Saksa (SDV); kaugus — J. Joyner-Kersee, USA; kõrgus — S. Kostadinova, Bulg.; kuul — N. Lissovskaja, N.L.; ketas — M. Hellmann, SDV; oda — F. Whitbread, Ingl.; seitsmevõistlus — J. Joyner-Kersee. Maade nimede lühendid: N.L. = Nõuk. Liit, SDV = Ida-Saksa (saksa ,,Demokraatlik'' Vabariik).

Kahekordseid ,,kulla'' võitjaid oli meestest ainult üks — Carl Lewis — kaugus ja 4×100 m. Naiste hulgas oli neid kolm: Gladisch — 100 ja 200 m; Samolenko — 1500 ja 3000 m ning Joyner-Kersee — kaugus ja 7-võistlus.

Neli aastat tagasi esimestel MM-võistlustel Helsingis saavutatud võitu kordas kuus meest; C. Smith, G. Foster, E. Moses, S. Bubka, C. Lewis ja S. Litvinow. Kuid naistest ainult üks — M. Hellmann.

Kõige rohkem medaleid — 31 (10 kulda, 11 hõbedat, 10 pronksi) võitis väike, ainult 17 miljoni elanikuga Ida-Saksa (peamiselt naiste arvel). N. Liit kogus 25 medalit (7 — 12 — 6) ja USA 19 (9 — 5 — 5). Rohkem kui ühe kuldmedali võitsid Bulgaaria (3), Keenia (3) ja Itaalia (2). Üheksa maad pidid leppima ühe ,,kullaga'', nende hulgas Kanada. See oli Kanadale ka ainukeseks medaliks üldse.

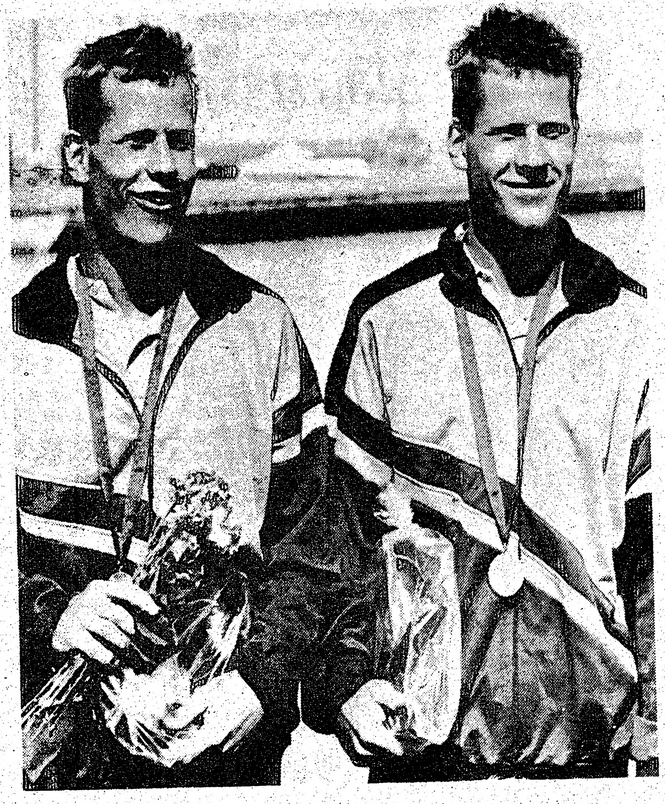

Toomas ja Tõnu Tõniste

Spordimärkmeid

Ben Johnson ja teised Kanada jooksutähed on enne MM—võistlusi Roomas jooksnud mitmel pool Euroopas. Suurvõistlustel Malmös oli ilm kahjuks külm ja vihmane ning Johnsoni võiduaeg 100 meetris oli seetõttu 10,05 sek. Kõlnis peetud võistlustel 16. augustil kordas ta oma maailmarekordit 9,95 sekundiga. (Normaal-maapinna kõrgusel). Issajenko võitis sama ala naistele ajaga 11,17. Koblenzis, Saksamaal oli Johnsoni võiduaeg 10,0.

o

Uus maailmarekordimees odaviskes tshehh Jan Zelezny on oda tippmeeste hulgas üks väheseid, kes uue odaga on visanud kaugemale kui vanaga, vastavalt 87.76 ja 82.48. Veel mullu polnud paremate hulgas ühtki, kes oleks uue odaga paremini visanud.

Spordiuudiseid Eestist

37. Balti regatil Tallinna lahel kujunes eestlastele kõige huvipakkuvamaks võistlus 470-klassis. Selles sai parimate saksa purjetajate ees kindla võidu vendadepaar Tõnu ja Toomas Tõniste.

o

Euroopa meistrivõistlustel laskmises, mis peeti Lahtis, sai hõbemedali tallinlanna Inna Rose, kes kuulus naiste spordipüstolist laskmises teisele kohale tulnud N. Liidu naiskonda.

o

N. Liidu trekisõidu meistrivõistlustel Krõlatskojes tegi Erika Salumäe juba teise maailmarekordi. Ta läbis 500 meetrit lendstardist 29.655 sekundiga. Paigaltstardisõidus samal distantsil kaotas ta, 0.07 sekundiga venelanna Filimonovale (aeg 36,021). Kuid esikoht ajaga 37.063 tuli Pirita velotrekil peetud võistlustel. Ka võitis ta seal ,,Suure auhinna'' võistlustel naiste sprindisõidu.

Erika Salumäe

Kirjanduslik sügishooaja

Vastupidi eelmiste aastate l jandusliku sügishooaja algus on tänavune uute teoste üllatavalt rohke. Suvel-vara gisel on ilmunud seni Il Külveti romaan ,,Suupill sada trummi'', Bernard Kan kirjanduslike esseede ja artik kogu ,,Häitsmemehi ja pä püüdjaid II'', Valev Uibo mõtteraamat kirjanduse, k ja kultuuri vallast ,,Ajav võrendikest''. Rootsis on il nud juba Arvo Mägi uus maan ,,Kolm koda''. Kõik r raamatud on ilmunud Eesti janike Kooperatiivi kirjastu

Selline küllus kummutab l lood meie vaimsest väsimus loojate ja lugejate puudus Tegelikult võib ilmumas ole raamatute arv olla ve suurem, ka Välis-Eesti & E teatas kevadel uute raama kirjastuskavas olemisest. N kõrval on alati üksikuid au kirjastusi, mis enne raamat mumist sellest palju ei räägi

Sel kirjanduslikul lõikusa on oma sõnum vähenevale l jaskonnale: näidata sama e huvi vastuvõtjana; tegeliku saa püsivalt jätkuvat kirjan luua ilma loojate-kirjasta lugejate koostööta.

Kirjandust on nimet vaimseks leivaks; mis tähe igapäevast tarbimist toi Samane tähendus peaks uuel raamatul olema peop roana, kuna nende ilmumi ikka küllaltki harv. öeldakse raamatuist eema

Heidame pilgu peeglisse IV

Ühes varasemas artiklis v me eesti keele püsimise küs kus peamiselt oli vaatlu vanemate poolt lastele eest õpetamise ja rääkimise nõudmine. Kui aga vanema letase langeb, kuna nende heliseks keeleks on inglis siis pole ime, et vanemate oma lastele korralikku ees õpetada, langeb samuti.

Parimaks vahendiks keel misel (peale rääkimise) on maatiline keele lugemine. kaudu tutvutakse õige laus sega, õige käänamise ja p sega. Sellekaudu areneb tunnetus ja keelemeel, rä sõnavarast, mida on vaja vestluse käimas hoidmisek puudus on peamiseks taki eesti keele rääkimisel. P sõnatagavara takistab abst mõistete arutelu, mistõttu sam seda inglise keeles teh vastava eestikeelse sõnat omandamine nõuab palju

On omamoodi iroonia, k leme sellele, et meie va mad ja vanemad, need, Kanadasse 35-40 aasta e sid, valdasid vähemalt kal judel juhtudel rohkemaid nii sõnas kui ka kirjas, sa aga mitmetele siin-võrsu võrsuvatele käib teise k eesti keele — õpetamine mine üle jõu. Euroopas ikkagi veel rohkem kui ü

Tauno Vaidla

LÄBI UDU

7.

Teine väga meeldiv töö on õuest konide koristamine. Seda teevad tavaliselt need mehed, kes on sel päeval objektist ilma jäänud. See on kasulik aju arendamisele, võib korjatud sigareti otsi kokku arvutada, tavaliselt saab neid päris palju. Prügikastid on küll olemas aga tuleohutuse huvides sinna konisid ei visata.

Mitte just nii meeldiv kui konide korjamine, kuid siiski veidi parem kui peldiku puhastamine, on sigalas toimetamine. Sigala peremees, Muratov, on ju muhameedlane ja ei tohi ise sigu puutuda, seetõttu peab ta endale töölisi valima ei kusagilt mujalt kui loomulikult ikka haigete hulgast. Sellest mehest tuleb muidugi aru saada, sest Allahi karistus võib olla ränk. Olen koolis kuulnud, et töö teeb ahvist inimese ja kõik tööd on samaväärsed. Eks ta võib ju õige olla ka. Seda kõike võib teha, tahaks saada inimeseks. Aga kopsupõletikuga on natuke raske. Kõha ei taha kuidagi ära minna ja keha temperatuur ei ole samuti normis. Saan kolm korda päevas süsti, ei aita. Kaeban doktorile. Määratakse veel kolm portsu juurde. Tagumine ots on juba kange, üle põlve tõsta ei saa. Eks see ongi vist nii mõeldud, muidu hakkan äkki liiga palju istuma, kes siis töö ära teeb. Peast hakkavad läbi käima kõiksugu hullumeelsed plaanid. Lootus, kunagi veel elusalt koju pääseda, kahaneb iga päevaga. Igasugune eksisteerimise soov kaob.

Vene sõjaväes on ka suitsetamine omaette komöödia. Sigarette, mitte sigarette vaid sõnnikut, ei jätku. Kui keegi saab kusagilt paar pakki, on teised nagu raisakullid raipe kallal. Tavaliselt tõmmatakse kolmekesi ühte suitsu. Aga see on ainus lõbu, mis meile veel on jäetud. Mind varustavad nende saepuru rullidega kaasmaalased. Ööseks tuleb suitsud ilusasti ära peita, tavaliselt padja sisse, muidu võib mõni näljane need lihtsalt pihta panna. Veel hullem lugu on tikkudega, neid ei ole peaaegu üldse liikvel. Sellest pole midagi, katlamajast saab väga edukalt hakatuse kätte, nina läheb küll veidi tahmaseks aga see ei ole oluline.

Peale suitsude ja tikkude varastamise, tuntakse huvi ka kõige muu vastu. Näiteks ühel hommikul märkasin üht venelast minu hambaharjaga hambaid pesemas. Tegin talle märkuse. Tema aga tegi väga ahvatleva ettepaneku, et kasutame seda mõlemad. Igaks juhuks ma seda harja enam enda suhu ei pistnud. Kõik asjad ei mahtunud ka padjapüüri, oma viga. Ja nüüd on mulle alles jäetud ainult märkmik ja käekell. Märkmikuga nad ei oska vist midagi peale hakata, sest nende jaoks on selle sisu mingisuguses väga imelikus ja arusaamatus keeles. Kuidas aga kell alles on jäänud, paneb imestama nii mind kui mu kaasmaalasi.

Möödub veel nädal. Tervis ei taha ega taha tagasi tulla. Palavik ei ole enam nii kõrge, kuid köha ei ole vähenenud. Palatis on rahvast vähemaks jäänud, olen nüüd oma voodi ainuvalitseja. Päeval töötan, öösel joonistan imeliku olemisega meestele erootilisi pilte. Tagumine ots jääb süstidest järjest kangemaks. Lasen ennast süstida ainult vasakule poolele, siis saan parema külje peal magada.

Meie palatisse tuleb uus haige. Ta on oma aukraadilt meist tunduvalt kõrgem, ta on praportshik, eesti keeles lipnik ja meie keeles lihtsalt prappor. Mees tundub mulle juba esimesest pilgust veidi omamoodi. Üldiselt on ta lõbus mees kuid jah, veidi nupust nikastunud. Elu läheb mingil määral kergemaks. Vanad ei julge enam öösiti tülitama tulla, ikkagi ülemus.

Prappor on väga jutukas, eriti õhtuti. Räägib meile oma noorusest, kiidab vene sõjaväge. Jutustab kui tore oli tema kohustuslik teenistus. Soovitab meil koju kirjutada ainult head, et kõik on kõige paremas korras, paremini enam ei saakski olla, vene sõjaväe elu on suurepärane. Tore mees, igati ustav vene sõjaväele, mitte nii nagu meie-eestlased.

Ühel õhtul üllatab lipnik väga huvitava küsimusega. Küsib, et kas keegi meist nõrgamõistuslikku naist on pruukinud. Keegi ei ole sellist tempu teinud. Tema on. Seletab pikalt ja laialt, et kus, millal ja kuidas see toimus. Rahvas kuulab, suud ammuli. Meie palati kõrval on med. õe kabinet. Prappor läheb hasarti ja jutustab liiga valju häälega, kostab läbi seina. Õde tuleb tasakesi uksest sisse, jääb kuulama. Jutustaja ei pane tähele ja plärab edasi. Kutid hakkavad muigama ja piiluvad ukse poole. Prappor saab lõpuks aru, et midagi on vist viltu. Märkab, läheb näost punaseks ja jääb millegipärast vait. Õde palub tal edasi jutustada, kuid prapporit ennast see lugu millegipärast enam ei huvita.

Meie palatisse on juurde tulnud veel teinegi naljaka olemisega patsient. See rahulik hull peab ennast elektrikuks. Ta on kusagilt leidnud tüki traati ja paar kruvikeerajat, mida ta igal pool endaga kaasas kannab. Kui keegi tunneb huvi, et miks need riistad talle vajalikud on, vastab ta uhkelt, et tal on paberid, ta on elektrik. Kilpide ligi teda siiski ei juleta lubada. Kuid ükskord ta siiski pääses ja vool oli terve õhtu kadunud. Mõnes mõttes oli see isegi hea. Nimelt tol päeval oli järjekordselt minu kord peldikut puhastada ja tänu pimedusele pääsesin õhtusest koristamisest.

Jah, prappori haiglas olemise ajal on elu tõesti mõnevõrra kergemaks läinud. Öösiti saab magada, muidugi juhul kui ta pole jutusoonele sattunud. Kuid päeval peab endiselt tööd rügama.

PÕGENEMISE PLAANITSEMINE

Ei, nii see asi edasi ei saa minna, midagi peab ette võtma. Ootamatult tuleb pähe mõte, et mis oleks kui üritaks Lääne-Saksamaale pääseda. Loll lootus, võimatu. Kuid see hullumeelne mõte ei jäta päeval ega öösel. Kaalun kõiki võimalusi, mis selline põgenemine endaga kaasa võib tuua. Koju ei pääse enam kunagi. Ah, nii või teisiti ei saaks sinna kaks aastat. Ja kui niimoodi edasi põdeda, mis siis tervisest lõpuks järele jääb. Siit põrgust peab jalga laskma. Selline elu ei ole elamist väärt. Aga mis siis saab kui piiri peal elusalt kinni võetakse? Vähemalt kaksteist aastat. See kaks aastatki on pikk aeg, mis siis veel kaksteist aastat.

Õudne. Tuleb mängida elu või surma peale. Kindel, et kui eest ära joosta, nad tulistavad, küll automaadi valangust mõni kuul ikka tapab. Aga vene sõjavägi võib samuti kusagil Ida-Saksamaal kätte saada. Arutan öösiti mitmesuguseid variante. Ükskõik, saagu mis saab, peab proovima. Võibolla veab, kes ei proovi, sellel kindlasti ei vea. Niisiis asi on otsustatud: üritan. Nüüd on veel paar probleemi. Üksi on pagana raske hakkama saada. Peetriga on vaja rääkida. Erariideid on vaja samuti hankida ega toasusside ja hommikumantliga kaugele ei jõua.

Jutustan sõbrale oma plaanist. Arvab, et ma olen segi läinud. Teen talle selgeks, et mul on siiski tõsi taga. Mõtleb neatuke aega. Jah, kahju, palju sõpru jääb Eestisse maha. Lubab selle asja üle veel mõelda. Ei tea, kas Rakvere poisile ka rääkida. Ah, pole vist mõtet, ta on suhteliselt hea elu peale saanud, kindlasti ei viitsiks riskida. Ja kahekesi on võibolla isegi parem.

Järgneb

rdiuudiseid
tist

Balti regatil Tallinna lahel
s eestlastele kõige huvipak-
aks võistlus 470-klassis.
sai parimate saksa purjeta-
s kindla võidu vendadepaar
a Toomas Tõniste.

oopa meistrivõistlustel lask-
mis peeti Lahtis, sai hõbe-
i tallinlanna Inna Rose, kes
naiste spordipüstolist lask-
teisele kohale tulnud N.
naiskonda.

Liidu trekisõidu meistri-
stel Krõlatskojes tegi Erika
ie juba teise maailmarekor-
läbis 500 meetrit lendstar-
9.655 sekundiga. Paigalt-
sõidus samal distantsil
s ta 0.07 sekundiga
nna Filimonovale (aeg
1). Kuid esikoht ajaga
3 tuli Pirita velotrekil
võistlustel. Ka võitis ta
Suure auhinna" võistlustel
sprindisõidu.

Erika Salumäe

l endaga kaasas kannab. Kui
ed riistad talle vajalikud on,
erid, ta on elektrik. Kilpide
Kuid ükskord ta siiski pääses
l. Mõnes mõttes oli see isegi
ekordselt minu kord peldikut
dusele pääsesin õhtusest

olemise ajal on elu tõesti
Öösiti saab magada, muidugi
attunud. Kuid päeval peab en-

EMINE

a minna, midagi peab ette võt-
nõte, et mis oleks kui üritaks
Loll lootus, võimatu. Kuid see
eval ega öösel. Kaalun kõiki
emine endaga kaasa võib tuua.
Ah, nii või teisiti ei saaks sinna
edasi põdeda, mis siis tervisest
ust peab jalga laskma. Selline
a mis siis saab kui piiri peal
malt kaksteist aastat. See kaks
s veel kaksteist aastat.
lu või surma peale. Kindel, et
avad, küll automaadi valangust
a vene sõjavägi võib samuti
ätte saada. Arutan öösiti
kskõik, saagu mis saab, peab
es ei proovi, sellel kindlasti ei
d: üritan. Nüüd on veel paar
raske hakkama saada. Peetriga
on vaja samuti hankida ega
liga kaugele ei jõua.
laanist. Arvab, et ma olen segi
t mul on siiski tõsi taga. Mõtleb
palju sõpru jääb Eestisse maha.
mõelda. Ei tea, kas Rakvere
vist mõtet, ta on suhteliselt hea
viitsiks riskida. Ja kahekesi on

Järgneb

kirjandus • kunst • muusika

Kirjanduslikke mõtteid sügishooaja alguses

Vastupidi eelmiste aastate kirjandusliku sügishooaja algusele on tänavune uute teoste arv üllatavalt rohke. Suvel-varasügisel on ilmunud seni Ilmar Külveti romaan „Suupill ja sada trummi", Bernard Kangro kirjanduslike esseede ja artiklite kogu „Häitsmemehi ja pärlipüüdjaid II", Valev Uibopuu mõtteraamat kirjanduse, keele ja kultuuri vallast „Ajavoolu võrendikest". Rootsis on ilmunud juba Arvo Mägi uus romaan „Kõlm koda". Kõik need raamatud on ilmunud Eesti Kirjanike Kooperatiivi kirjastusel.

Selline küllus kummutab kõik lood meie vaimsest väsimusest, loojate ja lugejate puudusest. Tegelikult võib ilmumas olevate raamatute arv olla veelgi suurem, ka Välis-Eesti & EMP teatas kevadel uute raamatute kirjastuskavas olemisest. Nende kõrval on alati üksikuid autorikirjastusi, mis enne raamatu ilmumist sellest palju ei räägi.

Sel kirjanduslikul lõikusaastal on oma sõnum vähenevale lugejaskonnale: näidata sama elavat huvi vastuvõtjana; tegelikult ei saa püsivalt jätkuvat kirjandust luua ilma loojate-kirjastajate-lugejate koostööta.

Kirjandust on nimetatud vaimseks leivaks; mis tähendab igapäevast tarbimist toiduna. Samane tähendus peaks igal uuel raamatul olema peopäeva roana, kuna nende ilmumine on ikka küllaltki harv. Meil öeldakse raamatuist eemalejäämise põhjendusena, et riiulid on juba „vaimset leiba" täis. Millal on köögiriiulid leiba täis ja saaks sama põhjust nimetada? Kas poleks mõeldav, et raamatuidki ostetakse lugemiseks ühekordse „vaimutoiduna" ja need kingitakse või annetatakse edasi neile, kel pole võimalik vajalikku vaimutoitu osta?

Raamaturiiulid raamatutega on iga eesti kodu kultuurse iseloomu näitaja; neid on aastate jooksul korduvalt laiendatud, aga ikka on pagulasaeg jätkunud ja uusi raamatuid lisandunud, kuni tõesti tekib tunne, et maja on „vaimutoitu" külluseni täis. Kas siis ka isu on sellega täis? Huvi ei saa lõppeda kui ruum on täis, aga ikka ilmub uusi ja huvitavaid eesti kultuurielu rikastavaid teoseid. Kes võiks jääda eemale sellest viljastavast tegevusest ja kõrvaltvaatajana leida enesele ja teistele vabandamiseks põhjusi täisriiulist rääkides. Eesti raamatuid ei kirjutata riiuleile, vaid kirjandushuvilistele nende elu rikastamiseks, nende vaimselt toitmiseks.

Need mõtted tekivad tänavuse kirjandusliku sügishooaja alguses, kus peagu samaaegselt ilmunud uued väärteosed on tähelepanu äratanud. Oleks väga suur kahju kui need riiulite puudusel ei pääseks eesti lugejate kodudesse vajaliku vaimutoiduna.

HO

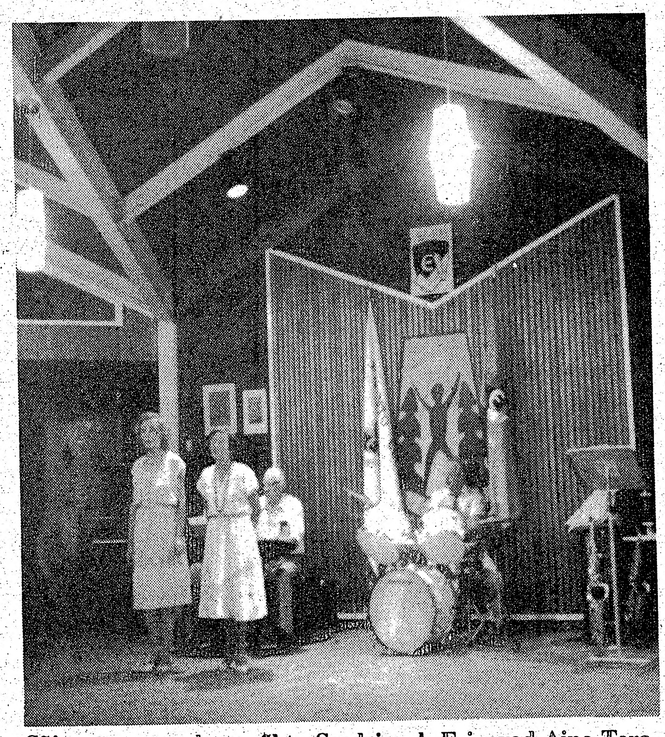

Sõjameeste perekonnaõhtu Seedriorul. Esinevad Aino Tera ja Hilda Sepp. **Foto: A. Woode**

Heidame pilgu peeglisse IV

Ühes varasemas artiklis vaatasime eesti keele püsimise küsimust, kus peamiselt oli vaatluse all vanemate poolt lastele eesti keele õpetamise ja rääkimise pidev nõudmine. Kui aga vanemate keeletase langeb, kuna nende omavaheliseks keeleks on inglise keel, siis pole ime, et vanemate võime oma lastele korralikku eesti keelt õpetada, langeb samuti.

Parimaks vahendiks keele õppimisel (peale rääkimise) on süstemaatiline keele lugemine. Sellekaudu tutvutakse õige lauseehitusega, õige käänamise ja pööramisega. Sellekaudu areneb keele tunnetus ja keelemeel, rääkimata sõnavarast, mida on vaja sisuka vestluse käimas hoidmiseks. Selle puudus on peamiseks takistuseks eesti keele rääkimisel. Puudulik sõnatagavara takistab abstraktsete mõistete arutelu, mistõttu on lihtsam seda inglise keeles teha, kuna vastava eestikeelse sõnatagavara omandamine nõuab palju tööd.

On omamoodi iroonia, kui mõtleme sellele, et meie vanavanemad ja vanemad, need, kes siia Kanadasse 35-40 aasta eest asusid, valdasid vähemalt kahte, paljudel juhtudel rohkemaidki keeli nii sõnas kui ka kirjas, samal ajal aga mitmetele siin-võrsunutele ja võrsuvatele käib teise keele — eesti keele — õpetamine ja õppimine üle jõu. Euroopas peetakse ikkagi veel rohkem kui ühe keele rääkimist haritud inimese tunnusmärgiks.

Mida siis lugeda? Esmajoones tulevad mõttesse meie ajalehed. Tihtikuuldud väited, et uudised ajalehtedes on vana, mis neid ikka lugeda, peavad paika vaid piiratud ulatuses. Nagu teame, sisaldavad ajalehed uudiseid meie ühiskondlikust tegevusest ja eesti kultuurist ning juhtkirjad vaatlevad maailmasündmusi hoopiski teisest ja realistlikumast vaatevinklist kui siinsed teabevahendid. Nende vaatevinklitega tutvumine ei tee kellelegi halba, olgu me siis nendega päri või mitte.

Ajakirjade lugemine on samuti teretulnud, kuid väga eelistatav on eesti kirjanduse lugemine, kuna kirjanike tööd ei pääse trükki, kui nende keel esmajärguline ei ole. Meil on nii eesti klassikat Tammsaare, Vilde, Mälgu ja Gailiti näol, kui ka välis-eesti laiahaardelist uusloomingut ja häid tõlketeoseid lugemishuvilistele pakkuda.

Meie ilukirjandus on aga vaeslapse osas selle tõttu, et paljudes eesti kodudes puuduvad eesti raamatud, või leiduvad ainult mõned üksikud teosed. Meil on raha paljuks muuks mitte-vajalikuks, kuid raha meie kultuuripärandi jatkamiseks ilukirjanduse näol ei ole. Muidugi, kui eesti kodust on kadunud eesti meel, siis puudub ka vajadus eestikeelsete raamatute järele.

Kahjuks selle ükskõiksuse lõpptagajärg võib olla see, et paarikümne aasta pärast on ainuke kättesaadav eestikeelne kirjasõna see, mis kodu-Eestist tuleb ja seal on palju, mis sisaldab valeinformatsiooni ja kommunistlikku pahna. Välis-Eesti kirjasõna kadumisega avame ukse Nõukogude Vene propagandarünnakule. Meie võime seda pidurdada, kui igaüks meist veidi eesti kirjasõna püsimisele majanduslikult kaasa aitab. See ei maksa palju kui peale eesti ajalehe tellida välis-Eesti kultuuriajakirju, Eesti Kirjanike Kooperatiivi raamatuid ja muid väärteoseid, mis aegajalt ilmuvad.

Kas teen mina oma osa ja kui mina kaon, kas teevad minu järeltulijad seda edasi?

Heidame pilgu peeglisse!

T.T.

Kinkige sünnipäevaks

„VABA EESTLANE"

Ka kodumaal kirjanike oma kooperatiiv

Hiljuti registreeriti Tallinna Täitevkomitee juures Eesti kirjanike kooperatiiv, millele nimeks anti „Kupar". Lähemalt uue kirjastuse iseloomust ja eesmärgist kõneles esimeheks valitud Heino Kiik, „Tondiöömaja" (1970), „Arve Jomm" (1971—82), „Mind armastab jaapanlanna" (1987) jt. autor.

Kooperatiivid on osa uutmisest, millise vormiga tahetakse laialdase lubamusega elavaks muuta mitmesuguste rahvatarbekaupade tootmist, ja sinna arvestatakse ka raamatud. Kooperatiivi liikmed teevad ühistööd peamiselt oma vabast ajast, nende töökoht on teisal või nad on pensionil. Nii tulevat nende toodang riigile nagu pealekauba. Kooperatiiv olevat ka teiste ettevõtetega võrreldes isejuhtimise ideaalile palju lähemal. See olevat täismeestele ja -naistele ilusaks mängumaaks eneseteostuse vallas. See andvat võimaluse entusiasmi idanemiseks. Just entusiasmi põud ja tuimus on viimaste aastakümnete üks mäsendavaid nähtusi. Ka saavat riik kooperatiivilt tulumaksu esmalt kogu tulu pealt ja seejärel teistkordselt sellest tulust väljamakstava palga pealt seletas H. Kiik.

„Kuprasse" kuuluvad kirjanikud tegelevad vabal ajal raamatute kirjastamisega, samaga millega tegelevad riiklikud kirjastused, kuid mõned põhimõtted olevat siiski erinevad.

Kooperatiivi asutajaliikmeid on seitse: Teet Kallas, Heino Kiik, Jaan Kross, Hans Luik, Mats Traat, Arvo Valton ja Enn Vetemaa. Pärast asutamiskoosolekut on saadud veel liikmeks astumise sooviavaldusi: Mati Unt, Mihkel Mutt, Paul-Eerik Rummo ja Raimond Kaugver.

Kooperatiivi esimees on Heino Kiik, aseesimees Enn Vetemaa ja revident Mats Traat, peatoimetaja ülesandeis Jaan Kross. Raamatupidaja, peakunstnik, talituse direktor ja jurist võetakse ametisse lepingu alusel väljastpoolt kooperatiivi.

Nimi „Kupar" valiti sellepärast, et see nimi on tavakeeles väga vähe kasutatav. Lina vili on kupar. Ka kooperatiiv loodab oma tegevusele anda huvitava sisu. Loodetakse et see kujuneb rahva suus uueks mõisteks. Kupar on kooperatiiv ja seemned seal sees, selletõttu on kooperatiivi liikmed kogunenud ühte kuprasse, on „kupra poisid".

„Kupra" rajamine oli üks selliseid juhte, kus kirjanikud ilma riigimeeste entusiasmi nõudva sekkumiseta poleks toime tulnud. Asutajaid polevat võlunud niivõrd raamatute kirjastamine ise kui kultuurilooline fakt laiemas mõttes, sündmus Eesti kirjanduselu struktuuris.

Päris algul kirjastatakse liikmete raamatuid, kuid kooperatiivi põhikiri lubab välja anda ka teisi autoreid. Kõik olenevat trükkimisvõimaluste saamisest. Esimeseks raamatuks on valitud Teet Kallase romaan „Niguliste".

Põhikirja koostamisel oli ette nähtud kooperatiivi suletud ringist väljasuunduva, humanistliku abistamiskapitali loomine, mis nimetati kirjanduselu fondiks. Sinna suunatakse raha loominguliste aastastipendiumite maksmiseks, ühekordsete loominguliste toetuste andmiseks, seminaride organiseerimiseks, kirjanduse propageerimiseks, ekskursioonideks ja teisteks vajalikeks üritusteks. Kõik oleneb kuivõrd „Kupra" majandustegevus edukaks osutub. Fondi võetakse vastu ka annetusi.

Kooperatiivi liikmed loodavad, et tehniliste võimalustele (trükkimine) löövad kaasa ka ametimehed, kes kannavad endas kirjandusellu sekkumise entusiasmi. Kirjandus on üldrahvalik väärtvara, ju ikka sel rahval veel leidub poegi, arvab H. Kiik.

„Tulehoidja" tänavune poolaasta

Eesti noorte ajakirja „Tulehoidja" tänavused esimesed numbrid jõudsid lähestikku siinsele mandrile. Esimene number on juubelinäolise kaanepildiga, kandes rahvusvärvides juubeliaasta embleemi. Juubelikirjutis „75 aastat eesti skautlust" on Egbert Rungelt kõrvuti asetatud suurlaagrite loeteluga ja eesti skautluse 50. aasta juubelitrükistega. Juubeli puhul väärib esiletõstmist „Gaidliku ja skautliku rahvusliku noortetöö" manifest.

Eelmisel aastal 40-aastaseks saanud „Tulehoidjale" on tervitusluuletused kirjutanud A. Viirlaid ja Saima Varangu; A. Taulilt on vaimulik kirjutis „Lukus uksed". Edasi vaadeldakse tänapäeva moodsat skautlust Rootsis korraldatud esmaabilaagris. A. Liiv jätkab noodiõpetust noortele, laulunurgas on L. Kooritsa „Meie sinimust-valge lipp" ja nimeta autori „Kevadega kaasa". On avaldatud soomlasest turisti jutustus „Tallinna tollis".

Ülejäänud artiklid ja kirjutised on seotud skautliku tegevusega, ESTO '88 Melbourne teated, jamboree 1987/88 Sydneys, „Viking venture" Göteborgis, Soome gaidid-skaudid „Metsapõue laagris", Kanadas, USA's ja Rootsis asuvate rühmade tegevuskroonikat, nalju, noorte „Meie nurk", õnnitlusi sünnipäevalastele ja uuele USA toimetajale. Pärakaanel üleskutse ühisreisiga ESTO'le Austraaliasse minekuks.

Teises numbris Endel ja Alice Rubergi rahvuslik „manifest", A. Põldmäe „Lõkketuli", I. A. „Eesti keel", P. Lindsaare jutustus „Kandlega külateel", Aksella H. Lutsu lugu „Mu sõber Tucano", koos selle linnu eriliike kirjeldavate fotodega. Diskussiooniprobleeme õhutav „Eestlane", E. A. „Eesti skautluse 75. a. tähistamine Kanadas". Noodiõpetuse järg ja naiskodukaitsele pühendatud laulu noot. Õpetlik „Mürgiseid lilli ja marju". Tavakohaselt skautlike noorte tegevusest Kanadas, Rootsis ja USA's, noortekülg, mitmesuguseid lühemaid kirjutisi.

Mõlemas numbris on väga suur osatähtsus fotodel, mis ajakirjanumbrid eriti elavaks muudab.

H.

Mag. Herman Rajamaa surnud

Mag. Herman Rajamaa koos abikaasaga.

Stokholmist tuli kurb teade: kooli- ja keelemehe, mag. Herman Rajamaa maine rännak oli 29. augustil 1987 lõppenud.

Mõni nädal varem, 4. aug. tähistas lahkunu oma 85. sünnipäeva koos oma perega maakodus, Stokholmi lähedal. Abikaasa, lapsed, lapselapsed ja tütrepojapoeg, pisike Jakob Paljak olid kõik tulnud tervitama oma pereisa, jutustas kurb lesk, kirjanik Helmi Rajamaa. Auväärne juubilar oli olnud rahuldava tervise juures ja oli tundnud rõõmu oma endiste õpilaste, töö- ja aatekaaslaste üllatavalt rohkete õnnitluste, tervituste (60 telegrammi) ja kingituste üle, mis olid saabunud üle mitme maa ja mere.

Kui aga tema südamlikud tänusõnad siinsetesse ajalehtedesse jõudsid, oli Herman Rajamaa oma silmad juba jäädavalt sulgenud. Suure töömehe süda väsis.

10. septebril peeti kadunu soovil vaikne leinateenistus Stokholmi Jakobi kirikus. Stokholmi Eesti Algkool oli sel päeval leinas. Terve kool läks kirikusse avaldama viimset austust ja tänu kooli asutajale ja selle esimesele juhatajale, Eesti Aabitsa, õpikute, lugemike ja töövihikute koostajale — Eesti teenekaimale haridustegelasele vabas maailmas.

JULIE HERMA—PALJAK

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

Lühiuudised

MANILA (UPI) — Filippiinide president Corazon Aquino pöördus palvega rahva poole, öeldes et ta vajab nende abi. Ta palus, et nad korraldaks „rahudemonstratsioone" näitamaks nii vasak-kui ka parempoolsetele mässulistele, et rahvas soovib rahu. Ta palus ka kirikud „rahumissasid" pidada. Teatavasti astus terve Aquino valitsus ametist tagasi ja ta loodab sel nädalal uue valitsuse moodustada.

OSLO (UPI) — Iraani dissidendid võtsid siin möödunud nädalal lühemaks ajaks üle kohaliku Iraani suursaatkonna, hoides viit saatkonna-ametnikku pantvangidena, kuni need 3 1/2 tunni pärast vabastati. Norra politsei võttis demonstreerivad iraani dissidendid vahi alla. Samasuguseid demo'sid toimus ka Frankfurdis Lääne-Saksamaal ja Pariisis, kus Iraani lennuliini bürood vägivaldselt üle võeti. Protestiti ajatolla Homeini omavoli ja terrorivalitsuse vastu Iraanis.

Kauaaegset sõpra

Helmi Tamme't

mälestavad

PEEP ja AILI ALJAS
REIN ja MARET PAJO

Armast

Helmi Tamme't

leinavad

CORA, KALJO ja MART URBEL

Lugupeetud ja armast klubiliiget

Rudolf Orav'at

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Avaldame kaastunnet ENNULE tema isa

Eduard Kuuskne

surma puhul

VALDEK ja SULEV

CARSTENS

Art & Gifts

Taani käsitöö-äri

Saadaval kõik D.M.C. lõngad, samuti käsitöömaterjale Taanist.

Külastage meid! Leiate kõike, mida vajate käsitööks.

2217 Danforth Avenue (ida pool Woodbine Subway'd)
Telefon 690-1897
Avatud: 10—6, esmaspäeviti suletud

TORONTO HARIDUSNÕUKOGU JÄTKUV ENESETÄIENDAMINE NOORTELE JA TÄISKASVANUILE

Sellel sügisel pakub Haridusnõukogu Jätkuva Enesetäiendamise Osakond sadu kursusi, laia ja mitmekesise ainevalikuga. Teil on võimalik valida kursusi järgnevais kategooriais:

ÜLDHARIDUSLIKUD KURSUSED • SEMESTRITEKS JAGATUD AKADEEMILISED KREDIIT-KURSUSED • PRANTSUSE KEELE KURSUSED TÄISKASVANUILE • ERIPROGRAMMID • INGLISE KEEL KUI TEINE KEEL.

REGISTREERIGE TEILE SOBIVAS KOOLIS

TEISIPÄEVAL, 15. SEPTEMBRIL
kell 18.00—21.00

KOLMAPÄEVAL, 16. SEPTEMBRIL
kell 18.00—20.00

Augusti lõpul saadetakse Toronto linna elanikele välja kataloog, mis kirjeldab noorte ja täiskasvanute jätkuva enesetäiendamise programmi.

Pärast 24. augustit helistage lähemaks informatsiooniks numbril 591-8149.

Tänuavaldus

Avaldame südamest siiraimat tänu sugulastele, sõpradele, endistele õpilastele ja kaasõpetajatele, kes minu armsa abikaasa ja hea isa

VALDUR LEINVEERU

ärasaatmisest osa võtsid, meid isiklikult või kirjalikult lohutasid, leinakuulutustega mälestasid, tema hauda rohkete lilledega kaunistasid ning Hamiltoni Eesti Kogudust tema mälestuseks rahalise annetusega toetasid.

Eriline tänu pastor T. Nõmmikule armsate sõnade ja rohke abi eest!

Täname pr. ja hr. Medrit laulu eest, ning organisti pr. Rammot. Südamlike järelhüüete eest täname hr. E. Liiki Hiidlaste Seltsi nimel, hr. O. Piili Borasi Eesti Realkooli nimel, pr. V. Reiot kaasõpetajate nimel, hr. Pihlakat Hamiltoni Pensionäride Klubi nimel.

Leinajad ABIKAASA ja LAPSED

Mälestades väga armast

Helmi Tamme't

HEVE PETTAI tütardega:
MAILI, MARE ja ANU

Head kauaaegset sõpra

Helmi Tamme't

mälestab leinas

A. PRAKS

Südamlik kaastunne ANNELE, KADRILE ja MADLILE nende ema

Helmi Tamme

surma puhul

TÕNIS ja KADRI LAAR lastega

Lahkus igavikku armas sõber

Helmi Tamme

Sügav kaastunne tütardele perekondadega

Leinavad kurbuses

ELVI ja VOLLI SIIMON

Lahkus kallis hõimlane

Helmi Tamme

Leinas ja sügavas kaastundes omastele

HILDA SAKS

Südamlik kaastunne TÕNULE

Rudolf C

surma puhu

V
A
A
M
E

Meie abi on Issanda nimes.
Ps. 124:8

Avaldame südam
rahukindlust Jur
nõukogu esimehe
perekonnaga tem

Rudo

sii

E.E.L
kogud

Armast onu

Ruu

mäles

Kurbuses mälestame armast

Rudolf

ja avaldame kaastunn

ALBER
MARI
EVA O
ELMI

Suikus igavesele unele meie

Rudolf

Mälestame kurbuses ja ava

Mälestame kurbuses armas

Rudolf

OL

Südamlik kaastunne TÕNULE perekonnaga isa

Rudolf Orav'a

surma puhul

VÄINO ja EHA EINOLA
AVO ja RIINA KLAAS
ARVO ja REET MEDRI
MALL ja ILO PUHM
ENN ja PÄRJA TIISLAR

ARMAST ISA JA VANAISA

Rudolf Orav'at

sündinud 14. veebruaril 1905 Tallinnas
surnud 8. septembril 1987 Torontos

leinavad
POEG perekonnaga
TÜTAR perekonnaga

Avaldame südamlikku kaastunnet ja soovime rahukindlust Jumalas oma koguduse nõukogu esimehele TÕNU ORAV'ale koos perekonnaga tema isa

Rudolf Orav'a

siit ilmast lahkumisel

E.E.L.K. Toronto Vana-Andrese kogudus, nõukogu ja õpetaja

Meie abi on
Issanda nimes.
Ps. 124:8

ARMAST

Rudi Orav'at

mälestavad kurbuses sõbrad

ALICE ja EVALD ADER
ELLEN ja TRISS KRIVOGUZOVS
BENITA ja GUSTAV KULL
SENTA ja BEN LAHT
ERNA ja OSKAR PAKAL
ELLA ja OTTO RANNAMÄE
AINO ja BEN TEDER
EHA TOOMBERG

Armast onu

Ruudi't

mälestavad

vennanaine HERTA ORAV
PETER, VILLU ja ÜLO

Kurbuses mälestame armast

Rudolf Orav'at

ja avaldame kaastunnet TÕNULE ja EVILE

ALBERT ja AINO AMJÄRV
MARI NOAD perekonnaga
EVA OVERWEEL perekonnaga
ELMINE KÄGI perekonnaga Rootsis

UNUSTAMATA KALLIST EMA, VANAEMA, VANAVANAEMA JA ARMAST SÕPRA

Wilhelmine Rebane

Sündinud TUDEBERG

Sündinud 10. jaanuaril 1907 Tallinnas
Surnud 31. augustil 1987 Tallinnas

Mälestavad sügavas leinas

poeg HANS REBANE abikaasaga
pojatütar ENE SUTT perega
pojapoeg EDDIE REBANE perega
OLGA RAAG

Aeg annab teised tagasi
ei ema südant iialgi.

Suikus igavesele unele meie lugupeetud esimees

Rudolf Orav

Mälestame kurbuses ja avaldame kaastunnet perekonnale

KALEVA
juhatus ja pere

Mälestame kurbuses armast sugulast ja sõpra

Rudolf Orav'at

OLGA, HELLE ja JÜRI KRAAV

ARMAST ÕDE JA TÄDI

Olga Laasik'ut

sündinud 16. detsembril 1914 Valgas
surnud 8. septembril 1987 Torontos

mälestavad sügavas leinas

LAINE ja PEETER VALI
MARK ja KARIN OLO
RAUL OLO

SURMA LÄBI LAHKUS MEIE ARMAS VILISTLANE

jur. Eduard Kuuskne

Sündinud 30. juulil 1905 Eestis
Surnud 6. septembril 1987 Torontos

Mälestab sügavas leinas

korporatsioon SAKALA

Armas

Viktor,

kolm aastat tagasi kustus sära Sinu silmadest,
Jumal viis Sind ära valu ilmadest.

Mälestab kustumatus leinas
abikaasa AINO

Armast sugulast

Eduard Kuuskne't

mälestavad leinas

perekonnad LEHELAD

Voldemar Kures surnud

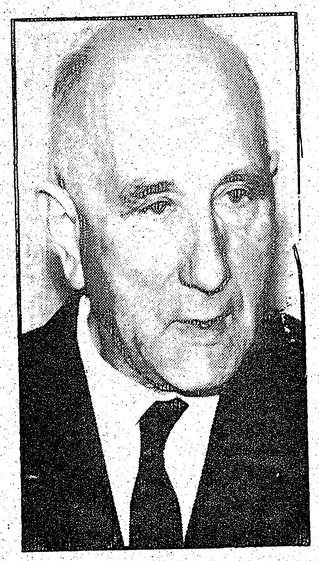

Voldemar Kures

Stokholmis suri vaikselt 27. juulil eesti vanim ajakirjanik Voldemar Kures, sündinud 5. detsembril 1893. aastal.

Voldemar Kurese ajakirjanikukarjäär algas Tartu ,,Postimehes'', kus Jaan Tõnisson talle määras esimese kuupalga. Ta oli siis juba olnud rindekirjade saatja Vabadussõjas — J. Laidoner ise oli ta valinud sõjakirjasaatjaks koos Juhtundi ja Rich. Rohtiga. Seepärast oli loomulik, et talle langes ka Tartu rahukonverentsi raportide kirjutamine.

Hiljem töötas V. Kures Tallinnas ,,Päevalehe'' ja ,,Vaba Maa'' toimetustes ning iseseisvuse lõpul Riiklikus Propagandatalituses, olles ühtlasi ka mitmete välisajalehtede kirjasaatjaks.

Maapaguluses, kuhu juubilar saabus koos abikaasaga Soomest, on ta olnud üks vilkaima sulega lehemehi. Alustas kaastööga alul ,,Teatajas'', siis toimetusliikmena ,,Stockholms-Tidningen Eestlastele'' (STE) toimetuses.

Oli peale STE lõpetamist kolumnistiks ka järgnenud Eesti Päevalehes, samal ajal ülemere lehteda Vaba Eesti Sõna ja Meie Elu alaliseks korrespondendiks.

Pensioniea tegevusse kuulusid veel kaastöö Esinduse ajakirjale ,,Rahvuslik Kontakt'' ja nüüd ilmumise lõpetanud kuukirjale ,,Uus Eesti''.

Tema saatust jagas nii kodumaal kui paguluses mõni aasta varem surnud abikaasa ja kolleeg Margareta, kuulsa eesti ajakirjaniku Anton Jürgensteini tütar. Abikaasa surma järele elas Voldemar Kures tagasitõmbunult oma kodus Stockholmis, kust ta alles möödunud aasta oktoobris tervisehäirete tõttu läks Högdaleni püsiravihaiglasse.

Kodumaal oli Voldemar Kures Eesti Ajakirjanike Liidu asutajaliikmeid, maapaguluses valiti ta Vabade Eesti Ajakirjanike Ühingu auliikmeks.

Armast

Maimu Kõresaar't

mälestavad leinas ja avaldavad kaastunnet
abikaasale ja lastele

SALME ja HEINO RUBIN
MAIMU MÄNNIKO

Avaldame kaastunnet ELLENILE ja KATRINILE
armsa abikaasa ja isa

Eduard Kuuskne

surma puhul

korporatsioon FIDENTIA Kanada Koondis

Teenekat kooli- ja keelemeest

mag. Herman Rajamaa'd

mälestab kurbuses

EESTI ÕPETAJATE ÜHING KANADAS

Armast kauaaegset perekonnasõpra

Eduard Kuuskne't

mälestavad kurbuses

EVI ja KRISTA ALLIK
ALMA ALLIK

Armast kauaaegset sõpra

Hugo Orumaa'd

surnud Miamis

mälestavad kurbuses

MAX JENSEN
ARNOLD ÜHTEGI
KALJU JÕGI
JULIUS KARU

Armast sõpra

Eduard Kuuskne't

mälestavad leinas

LAINE ja ARNOLD ELJAS
MAI-REET abikaasaga
EHA KAI perekonnaga

Armast perekonnasõpra

Eduard Kuuskne't

mälestavad kurbuses

AINO, ENE ja JAAK HAABNIIT

Kauaaegset sõpra ja töökaaslast

Vello Veller'it

mälestavad

JAAN EINOLA abikaasaga
PRIIDU PIIL abikaasaga
ÜLO RANDLEPP abikaasaga
HEINO KRUUK abikaasaga
RUDOLF RAAMAT abikaasaga
ALBERT KOOR abikaasaga

Kauaaegset sõpra

Vello Veller'it

mälestavad leinas

IMANTA KELDER perekonnaga
HILDA TIITSON perekonnaga
VALTER SPIRKA abikaasaga

KIRIKU

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmap., 16. sept. kell 6
PIIBLI-PALVETUND.
Pühap., 20. sept. kell
homm. JUMALATEENIST
Laulab ansambel. Teenib E. Sa
oja.
Kolmap., 23. sept. kell 6
PIIBLI-PALVETUND.
Pühap., 27. sept. kell
homm. JUMALATEENIST
Teenib E. Saraoja.
Kolmap., 30. sept. kell 6
PIIBLI-PALVETUND.

EELK TORONTO
VANA ANDRESE KOGUD
383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T
Tel. 624-6128 või 625-59
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballsta

Pühapäeval, 20. sept. ke
homm. kodumaalt lahkumis
histav JUMALATEENIST
Teenib piiskop Karl Raud
Solist sopran Tamara Nor
Lehela.
Pühap., 27. sept. kell 4
pühapäevane JUMALATEE
TUS. Pärast jumalateeni
laudkonnavestlus teemal ,,Kr
ja rahvuslik noorte kasvatus''
Pühap., 4. okt. kell 11 ho
pühapäevane JUMA
TEENISTUS.

Koguduse kantselei on a
neljapäeviti kell 10 homm.–
4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUN
teisipäeviti kell 6—8 õhtul,
japäeviti kell 4—8 õ.

Koguduse segakoori harju
alavad esmasp., 14. sept.
6.30 õ.

Käsitööring alustab oma sü
hooaega teisip., 15. sept. 8
11 hommikul. Tere tulema
endised kui uued käsitööl
sed. Õie Türk, tel. 733-563

TORONTO EESTI
AP.-ÕIGEUSU KOGUD
R R 5, Orangeville, Ont
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 20. sept. kell
JUMALATEENISTUS Pee
rikus. Teenib ja jutlustab
E. Lepik, laulab koguduse
koor G. Raagi juhatusel, s
mälestamine. Laululehed.

KIRIKUD

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna
üldhuvide eest!

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmap., 16. sept. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühap., 20. sept. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Laulab ansambel. Teenib E. Saraoja.

Kolmap., 23. sept. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühap., 27. sept. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmap., 30. sept. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 20. sept. kell 11 homm. kodumaalt lahkumist tähistav JUMALATEENISTUS. Teenib piiskop Karl Raudsepp. Solist sopran Tamara Norheim Lehela.

Pühap., 27. sept. kell 4 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust laudkonnavestlus teemal „Kristlik ja rahvuslik noorte kasvatus".

Pühap., 4. okt. kell 11 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Koguduse kantselei on avatud neljapäeviti kell 10 homm.—kell 4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kell 6—8 õhtul, neljapäeviti kell 4—8 õ.

Koguduse segakoori harjutused alavad esmasp., 14. sept. kell 6.30 õ.

Käsitööring alustab oma sügisest hooaega teisip., 15. sept. 87 kell 11 hommikul. Tere tulemast nii endised kui uued käsitööhuvilised. Õie Türk, tel. 733-5630.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 20. sept. kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab praost E. Lepik, laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel, surnute mälestamine. Laululehed.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Laupäeval, 19. sept. kell 6 õ. perekonnaõhtu. Noorte kava, valguspildid, kohvilaud.

Pühapäeval, 20. sept. kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, laulab Marilyn Müller. Issanda surma mälestamine. Lastekirik.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, laulavad Leesmenti noored. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Teisipäeval, 22. sept. kell 11 homm. pensionäride ja vabade PALVE-KOOSOLEK.

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul.
Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

KODUMAALT LAHKUMISE ja PÜHAPÄEVAKOOLI alguse JUMALATEENISTUS pühap., 20. sept. kell 11 homm. Teenib õp. E. Heinsoo. Laulab Cantate Domino Rosemarie Lindau juhatusel.

PÜHAPÄEVAKOOL. LEERIEELSETE TUND.

Tooge lapsed 3—12 a. pühapäevakooli, 12—16 a. — tulge leerieelsete rühma!

Jumalateenistusele järgneb PIIBLITUND. Õpetaja E. Heinsoo räägib teemal: „Varjusurmas viibinute ülestunnistused".

Cantate Domino lauluharjutused algavad 9. sept. kell 7 õ. Juhatab Rosemarie Lindau. Uued lauljad teretulnud!

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 27. sept. kell 11 homm. Teenib õp. A. Taul. Pühapäevakool. Piiblitund.

Koguduse naisring alustab tegevust 16. sept. kell 1—3 naisringi ruumis. Ühinege naisringiga!

ÕPETAJATE KÕNETUNNID: õp. A. Taul kolmapäeva hommikuti kell 9.30—12.00 ja neljapäeva õhtuti kell 6—8.

Õp. E. Heinsoo — esmasp., teisip. ja neljap. kell 12—4.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

TORONTO EESTI SEITSMENDA-PÄEVA ADVENTKOGUDUS

804 Broadview Ave., Toronto
Broadview allmaaraudtee trammipeatuse vastas, hispaanlaste kiriklas.
Tel. 626-3417

JUMALATEENISTUS igal laupäeval kell 9.30 homm. ja kell 11 e.l. PIIBLIKOOLIGA. Kõik eestlased on kutsutud!

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488
Jaan Andreller
943 Broadviev Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R3
tel. 429-7984
„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 20. sept. kell 10 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. J. Andreller.

Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS, pühapäevakooli algus. Kõneleb A. Kajaste. Noortekoor.

Kell 6 õ. JUMALATEENISTUS. A. Kajaste. V. Puu — viiul.

Kolmapäeval 23. sept. KUULUTUSKOOSOLEK. A. Kajaste.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallinbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
M1N 2T6
Tel. 698-7977 või 766-7853
Kirikukantseleis tel. 921-9417

Septembrist alates jätkuvad JUMALATEENISTUSED 1., 3. ja 5. pühapäeval kell 1.30.

Õpetaja kõnetunnid on igal teisel esmaspäeval kiriku juures kell 6—8 õhtul, või kokkuleppel.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Luteri kirik
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel. 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 20. septembril kell 17.00 JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄEVAKOOL Torontos.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus, 501 Davisville Ave., Torontos. Igal esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

Head perekonnasõpra

Anton Tõru

surnud Göteborgis Rootsis

mälestavad

AUGUST ja SIIMA NÕMM

Armast

Helmi Tamme't

leinavad ja avaldavad kaastunnet
lastele perekondadega

ÜLLE ja HUGO LATER

Armast sugulast

Rudolf Orav'at

mälestavad leinas

VALERIA KIMBERG-KOTKAS
RIHO PILD perega
ABEL ja EVA LEE
MARGUS LEE perega

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—
USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi.

Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata
VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.

(Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi: .....

Aadress: .....

.....

.....

Murray E. Newbigging Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 15. septembril 1987 — Tuesday, September 15, 1987

TEADAANNE

„VABA EESTLASE" kalendri koostamisel on igal aastal olnud suuri raskusi seltskondlikkude organisatsioonide, noorte organisatsioonide, koolide, kirikute jne. aadressidega, mis sageli muutuvad ja kalendrisse satuvad valed aadressid. Selle väärnähte kõrvaldamiseks paluvad kalendri koostajad kõigil nendel eesti institutsioonidel, kes soovivad oma aadresse „VABA EESTLASE" TÄHTRAAMATUS avaldada, saata need „Vaba Eestlase" toimetusele aadressil: Vaba Eestlane, 120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2. Aadressid palutakse saata hiljemalt 31. OKTOOBRIKS. „Vaba Eestlane" ei vastuta iganenud aadresside osas.

Eesti Sihtkapital Kanadas annab stipendiume

Käesoleva aasta septembris algab Toronto Ülikooli juurde loodud eesti keele lektoraadis sügissemester. Osavõtjaiks võivad registreeruda õpilased, kes on Toronto Ülikooli nimekirjas. Kursuse lõpetajad saavad vastava arvu ülikooli punkte (krediite).

Need, kes soovivad nüüd õppida ainult eesti keelt peavad siiski immatrikuleerima ülikoolis.

Karl Olmet'i poolt loodavas Emilie Olmet'i mälestusfondist võidakse anda stipendiume neile, kes esitavad vastava kirjaliku sooviavalduse lektor Harri Mürk'i kaudu Eesti Sihtkapitalile Kanadas.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS JUHATUS

Teadaanne

Toronto Eesti Seltsi korraline peakoosolek peetakse neljap., 24. sept. kell 6.30 õ. Eesti Maja väikeses saalis.

Päevakord:

1. Koosoleku avamine ja rakendamine.
2. 1986/87. a. tegevus- ja majandusaruanded.
3. 1987/88. a. tegevuskava ja eelarve.
4. Valimised.
5. Koosolekul algatatud küsimused.
6. Läbirääkimised.

Kvoorumi puudumisel peetakse koosolek 1 tund hiljem vaatamata koosolijate arvule.

Teadaannet palume võtta kutsena.

TORONTO EESTI SELTSI JUHATUS

Sündmuste kalender

- *Teisipäeval, 15. sept. kell 7.30 õ. Tartu College'is prof. Rein Taagepera loeng.*
- *Neljapäeval, 17. sept. kell 2 p.l. Toronto Eesti Majas Eesti Pensionäride Klubi koosviibimine.*
- *Pühapäeval, 20. sept. kell 2 p.l. Toronto Eesti Majas TRIINU 35. a. sünnipäeva tähistamine.*
- *Neljap., 1. okt. kuni laup., 31. okt. EKKT XXXII Sügisaastanäitus. Northern District Library — Stairwell Gallery, 40 Orchard View Blvd., Toronto.*
- *Reedel, 2. okt. kell 8 õ. Toronto Eesti Majas SÜGISSIMMAN II — Klubiõhtu.*
- *Laupäeval, 3. okt. kell 5 õ. Toronto Eesti Majas SÜGISSIMMAN II — Estofest.*
- *Pühapäeval, 4. okt. kell 3 p.l. Toronto Eesti Majas SÜGISSIMMAN II — Brunch.*

Lühiuudised

MANAMA (UPI) — Iraani Revolutsiooni Kaardiväelased, nagu sealsed partisanid end nimetavad, ründasid Küprose lipu all purjetavat naftatankerit tankirakettide ja kuulipildujatulega, teatatakse siit Bahreini pealinnast. Rünnak õlilaevale järgnes Iraagi õhurünnakule, mis olevat hulga tsiviliste surmanud. ÜRO peasekretär Perez de Cuellar viibib praegu visiidil Baghdadi ja Teherani, et vaherahu saavutada.

Teadaanne

Eesti Pensionäride Klubi Torontos huviringid alustavad uue hooaja tegevusega. Raamatukogu, käsitöö- ja malering kolmap., 23. sept. ja tervisvõimlemine esmasp., 28. sept. I grupp kell 11 e.l. ja II grupp kell 12 päeval.

Uued liikmed teretulnud!

JUHATUS

Teadaanne

Järvalaste pärastlõuna sooja söögi ja veiniga Tartu College Master's kohvikus 4. okt. kell 3.30 p.l. Reserveerida enne 23. sept. Leo 251-0737, Lembit 225-5532.

RRSP-d, RRIF-id ja aastarendised.

Head investeerimisvõimalused.
Nõuanne tunnitasu alusel.

TARVO TOOMES
Moneystrat Inc.
tel. 495-6805 ehk 968-1444

Üksik noor naine soovib MEESTUTVUST,

vanuses 40—65. Vastan kõigile kirjadele.

Palun kirjad saata aadressil: Eesti Abistamiskomitee, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6. Märgusõna „LIISI"

VALVEARST NÄDALALÕPUL

19. ja 20. septembril
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

26. ja 27. septembril
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

3. ja 4. oktoobril
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

10., 11. ja 12. oktoobril
dr. H. Tari, tel. 224-0402

Wintario

THURSDAY SEPTEMBER 10, 1987

NUMBERS	No. OF PRIZES	PRIZE VALUE
■598283	1	$200,000
598283	3	100,000
·98283	36	1,000
··8283	360	100
··· 283	3,600	10
59828·	36	1,000
5982··	360	100
598 ···	3,600	10
·38025	40	1,000
38025·	40	1,000
9661··	400	100
·9661·	400	100
··9661	400	100
807···	4,000	10
·807··	4,000	10
··807·	4,000	10
···807	4,000	10

1 | 7 — In order, in any position. WIN'FALL — 200,000 PRIZES — 5 FREE TICKETS

»SUPER SUNDAY SALE«

pühapäeval, 20. septembril 1987. a. kell 10.00—17.00

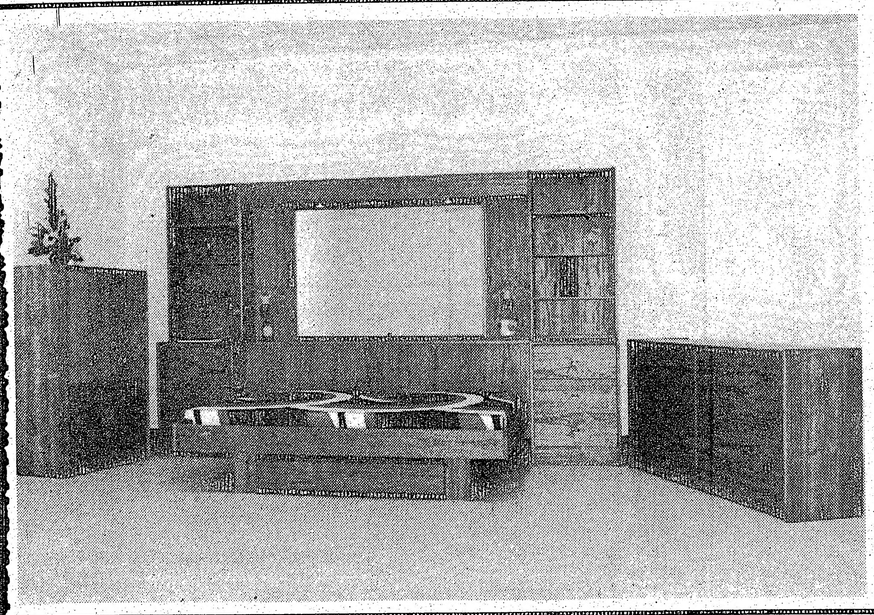

Modern Trend Interiors

Euroopalikult elegantne mööbliäri

Külastage meid! Jooge tass kohvi või klaas karastavat jooki koos koogitükiga.

Vaadake meie äris ringi. Kindlasti leiate midagi vajalikku ja sobivat meie rikkaliku valikuga mööbliärist **soodsa hinnaga.**

- **Elu- ja söögitoamööblid • Seinariiulid**
- **Imporditud nahk- ja polstermööblid**
- **Kirjutuslauad ja raamaturiiulid**
- **Lambid • Stereod ja videokabinetid**

Tiikpuu • Tamm • Palisander (rosewood)

Kõrge kvaliteet. Eeskujulik teenindamine. SOODSAD HINNAD.

Modern Trend Interiors

7310 WOODBINE AVE. — MARKHAM — PÕHJA POOL STEELES AVE. — Tel. 475-6337, 491-0178

Avatud: esmasp., neljap. ja reedel 10—9, teisip., kolmap. 10—6, laup. 10—5.